

Három szovjet páncélos hadtestet semmisítették meg a németek

HÉTFŐ, 1943 május 17.

LXIV évfolyam, 110. szám.

ARA 12 FILLÉR

ELLENZÉK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár,
Jókai-u. 16. I. Telefon: 11-09. Nyomda: Egye-
tem-u. 8. Telefon: 29-23. Csekk száma: 72056

ALAPITOTTA:
BARTHA MIKLÓS

Kiadótulajdonos: „PALLAS SAJTÓVÁLLALAT”
Rt. Kolozsvár. Előfizetési árak: 1 hóra 3.20 P.,
negyedévre 9.20, félévre 18.40, egy évre 36.80 P.

Erkölcsei tisztulás, tegyelem, áldozatos munka záloga a magyar jövőnek

Teleki Béla gróf leszögezte Nagybányán az erdélyi magyarság követendő magatartását

**A háború alatt is meg kell valósítani a megvalósítható reformokat — Az Erdélyi Párt
álláspontra a szociális, a nemzetiségi és a zsidó kérdés megoldásában**

Nagybánya, május 17. (Az Ellenzék kiküldött munkatársától.) „Igazság és erkölcs! Ez a két tényező, ami az új Magyarország alapköve kell hogy legyen.” Erről tett hitvallást az Erdélyi Párt nagybányai összválasztmányi gyűlése, amelyen a párt országos elnöke és valamennyi felszólaló a legtekélyesebb magyar egységet hirdette. Az összválasztmányi gyűlés mindenben méltó volt a mai rendkívüli idők komolyságához, amikor nem engedhetjük meg magunknak a széthuzást, a pártpolitikai ellentéteket, hanem mindannyian teljes áldozatkészséggel és felelősségvállalással kell dolgozzunk a jobb és boldogabb magyar jövő érdekében. Különösen jelentőségteljes a Nagybányán tartott pártgyűlés. Ez az a

város, ahol a magyar munkásság kérdése állanak leginkább előtérben és az Erdélyi Párt egyik legfontosabb hivatása, hogy a magyar munkásság életlehetőségeit minél jobban megjavítsa. A gyűlés résztvevői között ott láttuk a magyar társadalom minden rétegének képviselőit, Szellemi munkásokat és fizikai munkásokat egyaránt. Az a lelkes érdeklődés, amely a gyűlést meggyújtotta, mindenről beszédebben bizonyítja, hogy az Erdélyi Párt az erdélyi magyar összességet képviseli és a kisebbségi időkben kialakult teljes magyar egységet a közösséget való önzetlen munkát tartja az új magyar felelősségének, amelynek megvalósulását minden áldozatot meghoz.

ország kiépítésén dolgozunk, amelyben az egyéni érték és a nemzet érdekében végzett munka szabja meg

az egyén előhaladásának mértékét. Ezeken az alapelveken kell felépülni a jövő Magyarországa.

Igazság és erkölcs a jövő két alapvető tényezője

Az országos elnök ezután hangsúlyozta, hogy teljes erővel részt kell vennünk a bolsevista világ elleni háborúban. Nemzeti létünk vagy nemlétünk forog kockán. Senki se higgye azt, hogy ebben a küzdelemben régi rendszert, előjogokat, vagyonkülönbségeket védünk. Ebben a küzdelemben a jobb, igazságosabb, szociális új életlehetőségeket védjük, amelyeket a bolsevizmus elnyeléssel fenyeget.

A háborús kötelezettség teljesítésének két része van: külső és belső front küzdelme. Katonáink életüket kockáztatják a magyar jövőért. A belső frontot helyes, igazságos intéz-

kedésekkel kell védeni, nem elég a beszéd, hanem tettek kellenek.

Ha azt keresem, hogy min múlik a belső front szilárdsága — folytatta beszédét gróf Teleki Béla — úgy két tényező az, ugyanaz, ami az új Magyarország alapköve kell hogy legyen: igazság és erkölcs.

Mindenkinek számolni kell azzal, hogy a rendkívüli időkben nélkülözéseket is el kell viselnünk. A megélvőt azonban igazságosan kell elosztani. Senki se követeljen nagyobb részt magának, mert az igazságot és erkölcsöt nemcsak hirdetni kell, hanem cselekedetekben kell bizonyosságot tenni mellette.

A bürokráciát felelősségvállalással száműzhetjük

Rátért ezután az országos elnök arra a tényre, hogy a bürokrácia ellen sok panasz hangzik el. Kétségtelen, hogy egyes ügyek nehezen és lassan intéződnek. Ugy a miniszterekben, mint az állampolgároknak megvan a szándék, hogy a bürokráciát megszüntessék. A bürokráciát úgy lehet száműzni, ha mindenki teljes felelősségvállalással áll a maga őrhelyén. Arra kérte a párt minden tagját, hogy a maga hatáskörében ne csak igazságosan, hanem egyszerűen és gyorsan intézkedjen minden kérdésben.

A nemzetiségi kérdés

A nemzetiségi kérdésről emlékeztetett meg a továbbiakban Teleki Béla gróf. A nemzetiségi kérdés alapja az egyenlő, igazságos bánásmód kell hogy legyen.

„A zsidókérdést lényegében kell megoldani”

A zsidókérdéssel kapcsolatban kifejtette, hogy az Erdélyi Párt álláspontja szerint ezt a kérdést lényegében és gyökereiben kell megoldani. Abból már most a háború alatt is el kell végeznünk, amennyit csak lehet. A gyökeres megoldás azt jelenti, hogy a magyar társadalmat zsidótlantítani kell. A teendőket azonban sohasem az embertelenség, hanem

mindig csak a magyarság érdeke kell hogy irányítsa. A beszivárgott zsidók ellen a törvény teljes szigorával kell fellépni.

Az ipari kérdésekkel kapcsolatban gróf Teleki Béla leszögezte, hogy a nemzeti szellemű ipar egyik legfontosabb pillére a nemzeti fejlődésnek. Nagyiparban és kisiparban egyaránt a nemzeti szellemnek kell ér-

Több mint ezer résztvevője volt a nagybányai gyűlésnek

Az Erdélyi Párt Nagybánya városi és járási tagozatának összválasztmányi gyűlése vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődött meg az „István király-szálló” zsúfolt színháztermében. Több, mint ezer résztvevője volt a gyűlésnek, amelyen a közeli magyar falvak lakói népes küldöttséggel képviseltették magukat. Gróf Teleki Béla országos elnököt a megjelentek percekig tartó éljenzéssel fogadták. A színpadon elhelyezett emelvényen az országos elnökön kívül Albrecht Dezső ügyvezető alelnök, Ember Géza országos alelnök, a parlamenti csoport elnöke, Árvay Árpád, báró Braunecker Antal, Bálint József, Doma-

hid István és Szabó János országgyűlési képviselők, dr. Stoll László, a Nagybánya városi tagozat ügyvezető elnöke, Oláh Sándor, a nagybányai járási tagozat elnöke, Schweitzer Béla szatmármegyei elnök, dr. Pál György országos főtitkár, Szentpétery Antal tagozati titkár, dr. Szabó Miklós Nagybánya város polgármestere és Bodáts Gyula, a nagyváradi munkakamara titkára foglaltak helyet. A hallgatóság körében különösen nagy számmal képviseltették magukat a bányamunkások, akik Nagybánya lakosságának tekintélyes részét képezik.

„Haza. Összetartás és felekezeti béke!”

A Magyar Hiszekegy elmondása után dr. Stoll László, a nagybányai tagozat ügyvezető alelnöke mondott megnyitó beszédet. Hangoztatta, hogy a párt régi óhajta teljesült, amikor az országos elnököt az összválasztmányi ülésen üdvözölheti. Megemlékezett arról a történelmi szerepről, amelyet a Teleki-család Erdély életében mindenkor betöltött. Teleki Béla országos elnökben a munka embere, a magyar egység törhetetlen hirdetőjét köszönti. Rövid visszapillantást vetett a párt munkájára. Elmondotta, hogy

Nagybánya lakossága az Erdélyi Párt keretei között a haza, az összetartás és a felekezeti béke szolgálatában kíván állni. Az összetartást és a felekezeti békét a kisebbségi időkben mentettük át, ezt a felszabadult hazában is maradéktalanul meg akarjuk őrizni. A nagybányai magyarság nem akar politizálni, hanem dolgozni akar, hogy azt a sok kincset, amivel a természet Nagybánya vidékét megáldotta, a haza és a nemzet hasznára fordíthassa.

Gróf Teleki Béla:

A párt elsősorban Erdély magyarságának legtekélyesebb egyiségén dolgozik

Ezután lelkes éljenzés közben gróf Teleki Béla, az Erdélyi Párt országos elnöke emelkedett szólásra. Meghatott szavakkal mondott köszönetet az üdvözlő szavakért. A családi kapcsolatokra való megemlékezésre azzal válaszolt, hogy a történelmi családoknak ma az a kötelességük, hogy fokozottabb mértékben vegyék ki részüket a magyar nemzet összességéért való munkából. Már régóta készült a nagybányai tagozat meglátogatására, mert ez a tagozat a párt legtekélyesebb szatmármegyei tagozatai közé tartozik, amelynek keretei között a legtöbb magyar

munkástestvérünk van beszerelve. Rámutatott arra, hogy nem a párt programját akarja ismertetni, hanem a párt legidősebb célkitűzéseivel kíván foglalkozni. Elsősorban azokkal a kérdésekkel, amelyek leginkább tarthatnak számot a tagozat érdeklődésére.

— A párt elsősorban Erdély magyarságának legtekélyesebb egyiségén dolgozik, ami a jobb magyar jövő első alapfeltétele — mondotta percekig tartó éljenzés közben gróf Teleki Béla. — Ez a párt létezésének igazolása. Népi és szociális Magyar-

vényesülne. Kisiparosainkat a háborus nehézségek idején minden erővel támogatni kell. A párt legfontosabb célkitűzése közé tartozik, hogy iparosaink megélhetését minden erővel biztosítsa.

A magyar munkás szerves része a nemzetnek

A munkáskérdéssel kapcsolatosan az Erdélyi Párt országos elnöke a következőket mondotta:

— Pártunk álláspontja az, hogy a magyar egységből senki sem hiányozhat, legkevésbé tehát a nagy tömeget kitevő munkásság. A felszabadult erdélyi területek magyar munkássága ma tulnyomó többségben nemzeti alapon áll. A kisebbségi élet jelölte ki helyét és nekünk kötelességünk odahatni, hogy ez ne csak tulnyomó többség, hanem a magyar munkások összessége legyen. A magyar munkás-szerves része a nemzetnek. Ennek a ténynek és megállapításnak két oldala van. Egyrészt a munkás valóban feltétlenül odatarthatónak kell hogy érezze magát és a nemzettel minden kérdésben azonosítania kell magát. Másrészt azonban a nemzet kötelessége, hogy a munkásról, mint testvéréről, nemzettagjáról, mint édesgyermekéről gondoskodjék. Gondoskodni kell tehát megélhetéséről, gyermekei felneveléséről, kulturájáról, egészségéről és nyugodt öregségéről.

Az Erdélyi Párt tisztában van azaz, hogy a legtöbb megvalósítandó feladat a munkáskérdések terén van. Ezt a kédést tehát a párt állandó figyelemmel kíséri. Szabó Jánost, az Erdélyi Párt munkásképviseletét éppen azért bízták meg Nagyban képviselővel, hogy munkástársainak minden sorskérdését közelről figyelhesse. Meg kell találnunk azt a megoldást, amelynek alapján a munkáskérdéseket az emberiség, az igazságosság és a magyar érdeknek megfelelően rendezik.

„Töltsük meg élettel a jogszabályt!”

— Szorosan összefügg a munkáskérdéssel a szociális kérdések megoldása — folytatta beszédét gróf Teleki Béla. — Kállay Miklós miniszterelnök legutóbbi parlamenti beszédében rámutatott arra, hogy Magyarország, amelyet ellenségeink szeretnek elmaradott, feudális államnak feltüntetni, a szociális jogalkotás terén semmiben sem marad el a minket környező államoktól, sőt több vonalon megelőzi azokat. A kormány a közelmúltban „Magyarország a szociális haladás útján” címmel egy kis füzetben adta ki ismertetőt ezeket a jogszabályokat és hatásukat. Ha valóban ki akarjuk építeni az új Magyarországot, a szociális jogalkotást mindig tovább kell fejleszteni. De talán legfontosabb az, hogy ezeknek a jogszabályoknak a végrehajtását is mindig valóban szociális szellemben biztosítsuk, a jogszabályt lélekkel töltsük meg.

Az országos elnök ezután az iskolai ügy fontosságára tért rá. Oda kell hatni, hogy minden magyar gyermek magyarnyelvű és magyar szellemű oktatásban részesüljön. Falusi tanítóinkat a kisgazda- és munkásrétegből kell elsősorban felnevelni. Arra van szükség, hogy népiskolai neveleink a magyar népoktatásban szent célt és feladatot lássanak. A népnevelőknek a falu életéből kell gyökerezni és ezt úgy érthetjük el legbiztosabban, ha a falu népoktatását ennek a szellemnek megfelelő környezetben neveljük.

Miért van szükség az Erdélyi Pártra?

Gróf Teleki Béla beszédének befejező részében a párt önállóságának kérdéseit és más pártokhoz való viszonyát ismertette.

— Legfontosabb célkitűzésünk — mondotta — ami a tervezett munkát egyáltalán lehetővé teszi: a felszabadult területeken élő magyarságnak mentől tökéletesebb egyesítése és ezt az Erdélyi Párt kerete bizto-

sítja a legjobban. Természetes az is, hogy ha a háborus erőfeszítéseket a legmagasabbra akarjuk fokozni, ha a belső front szilárdságát tőlünk telhetőleg munkálni akarjuk, akkor a mostani nehéz időkben szoros egységben kell hogy az ország kormánya mögött felsorakozzunk. Ezt biztosítja az a pártszövetség, amelyet a Magyar Élet Pártjával kötöttünk. Mi nem a pártharcok kedvéért vagyunk az ellenzéki pártok ellen, hanem azért, mert a szélsőségeket ár-

A magyar egységért

Gróf Teleki Béla felszólalása után Ember Géza országgyűlési képviselő, a párt országos alelnöke és a parlamenti csoport elnöke emelkedett szólásra. Részletesen ismertette az Erdélyből behívott képviselő parlamenti munkásságát, a párt megalakulásának körülményeit, valamint azokat a megfontolásokat, amelyek a Magyar Élet Pártjával megkötött szövetséghez vezettek. Hangoztatta, hogy a mai nehéz időkben feltétlenül meg kell teremteni a magyar egységet. Dolgozó magyarokra és nem politikai jelszavakra van szükségünk.

Árvay Árpád országgyűlési képviselő Bihar megye magyarságának üdvözlését tolmácsolta, majd az erdélyi magyarság kérdéseivel foglalkozva, azokat az értékeket emelte ki, amelyeket Erdély magyarsága a kisebbségi multban magáénak vallhatott. Ez a mult kötelező a jövő magatartására nézve is. Parancsait Árvay három pontban foglalta össze: 1. törhetetlen nemzeti érzés, 2. magyar egység, 3. nemzeti fegyver. Az Erdélyi Párt példát mutatóan jár el ezeknek az erkölcsi elveknek megvalósításában, aminek bizonyítéka, hogy a pártban vállaltatva működik együtt társadalmi különbség nélkül minden magyar.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Bálint József országgyűlési képviselő szólalt fel, aki emelkedett szavakkal ismertette a magyarság sorsának ama elválaszthatatlan köteleit, amelyek a kereszténységhez fűzik. A magyar történelem nagy utmutatásai arra tanítanak, hogy a kereszténységet változatlanul védelmeznünk kell és annak nemzeti hivatására kell magasztosulni. Igazi és nem álcakereszténységnek van szükségünk és ezt a kereszténységet gyakorolnunk kell. Két

talmának tartjuk a magyar nemzeti építés szempontjából és minden más pártban a magyarság szétforgácsolását látjuk.

Gróf Teleki Béla országos elnök azzal fejezte be beszédét, hogy távol kell tartani Erdély magyarságától azt a szellemet, amely valaha is válságfaját emelhetne magyar és magyar közé.

Az elnök beszédét a gyűlés résztvevői percekig tartó lelkes éljenzessel fogadták.

nagy feladatunk van, hazánkat áldozatosan szeretni és kereszténységünket megőrizni.

Szabó János országgyűlési képviselő a munkáskérdéssel foglalkozott. Rámutatott arra, hogy maga is munkás és mindig a munkástömegekhez tartozónak érzi magát. A nagybányai bányamunkások sorsa a legélesebben foglalkoztatja az Erdélyi Pártot, amely célul tűzte ki a bányásznyugdíjbeszámítás sorsának intézményes megoldását, a nem ténylegesen dolgozó bányászok szociális helyzetének feljavítását, valamint a munkáslakások kérdésének megoldását. Bizalmát fejezte ki ezután az új iparügyi miniszter iránt és annak a reményének adott kifejezést, hogy a miniszter országos viszonylatban is megvalósítja a munkáskamarát, a munkáügyi felügyelőséget és az állami munkaközpontok intézményeket.

Szentgyörgyi Ferenc intézőbizottsági tag mondott ezután köszönetet az Erdélyi Párt vezetésének a gyűlésen elmondott beszédéért. Bizalmát fejezte ki az Erdélyi Párt iránt, amelyet Nagyban polgársága törhetetlenül követ.

Teleki Béla gróf országos elnök választott Szentgyörgyi Ferenc felszólalására és rövid tájékoztatót adott azokról a kérdésekről, amelyekre a felszólaló felvilágosítást kért.

Oláh Sándor járási tagozati elnök volt a gyűlés utolsó szónoka. Indítványára az összévalasztmányi ülés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy üdvözlő táviratot küld Kállay Miklós miniszterelnöknek, akit a párt hűségéről és támogatásáról biztosít.

A gyűlés a Himnusz hangjai mellett ért véget.

KÜLPOLITIKAI FIGYELO

A hét elejének hírei olyan katonai és politikai készülődésekről számolnak be, amelyek azt sejtetik, hogy a következő hét nap alatt a hadszínterek helyzetében jelentékeny változások következhetnek be, a diplomáciai fronton pedig a szokottnál erősebb tevékenységbe kezdenek a hadviselő felek. Vonatkozik ez elsősorban a földközi-tengeri térségre, ahol a légi harcok rendkívüli mértékben feléledtek, a keleti hadszíntérre, ahonnan a hírek nagyarányú felvonulásokról, félreérthetetlen célzatu előkészületekről tudatnak, valamint a csend-óceáni frontra, ahol az amerikaiak aleuti partraszállása hozta mozgásba a már régebbi idő óta megdermedt hadszínteret. A diplomáciai tevékenységek vonalán változatlanul a washingtoni tárgyalások állanak az érdeklődés homlokterében, ahol Churchill és Roosevelt az európai kontinens ellen végrehajtandó hadműveletek tervének kidolgozása mellett a jelentések szerint „Japán megrendszabályozásával” is foglalkoznak s az utolsó tárgyalási napokon keresni fogják azokat a módokat, amelyekkel a lengyel-szovjet diplomáciai vizsályt végleg elsimíthatják és a kisállamok aggodalmait, amelyek a Times ismeretes cikke óta jutottak kifejezésre, eloszlatják.

Semleges katonai szakírók szinte egyöntetűen annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy az angol-amerikai hadvezetőség, tekintettel a nyugaton befejezett német erődítményvonalra, valamint a dieppei, saint-nazairei és a lorieni partraszállási „főpróbák” tapasztalataira, az inváziót az északafrikai kikötőkből kiindulva, a déleuropai partok ellen kísérli majd meg. Nemcsak katonai okok, hanem a déleuropai országokban élő lakosság várható magatartására is számít a híressé vált „kombinált hadműveletek” vezérkara. A svájci cikkek különösen kiemelik egyes balkáni népek és a franciák viselkedését, de rámutatnak arra is, hogy az olasz nép éppen olyan harcias elszántsággal néz az események elé. Az Ibériai-félszigeten az invázió szempontjából tisztázatlan még Spanyolország magatartása, de az a körülmény, hogy az angol-szász lapok egyre melegebb hangon írják a spanyol kormány „okosan mértékletes magatartásáról”, arra vall, hogy az angolszász a spanyol magatartásához is reményeket fűznek. Ide tartozik Memencsoglu török külügyminiszter beszéde is, aki kijelentette, hogy a török hadsereg igazságos ügyért mindig kész harcba szállni.

Az olasz lapok merész hangon foglalkoz-

nak az inváziós kérdésekkel. A Corriera della Sera utal arra, hogy a tengelyhatalmak afrikai ellenállása következtében szenvedett halogatás az angolszászok európai partraszállását megnehezítette. A lap figyelmeztet arra is, hogy a szövetségesek Európa ellen tervezett rohama esetén egy partraszállás sehogyan sem lenne elegendő, hanem a partraszállások egész sorozatát kellene végrehajtani. Német részről, mint ez régóta ismeretes, állandóan mérlegelik a legkülönbözőbb partraszállási lehetőségeket. Mint a német nyilatkozatokból napokint kitűnik, a tengely Európa minden pontján felkészült az akciók elleni védekezésre. Illetékes berlini helyen rámutatnak arra, hogy számos alapos ok van, ami arra mutat, hogy az angolszászok tényleg Afrikából kísérlék meg a betört Európa. A Neue Zürcher Zeitung milánói tudósítójának telefonjelentése szerint az olasz szenátus pénteki ülésén a hadügyi költségvetés tárgyalása során Sörice tábornok, a hadügyminisztérium államtitkára beszámolt az adott hadihelyzetről és szólt Olaszországnak egy esetleges brit-amerikai inváziós kísérléssel szembeni felkészültségéről. Sörice tábornok rámutatott az egész olasz félsziget partvidékén kiépített védelmi vonal jelentőségére. Ismertette az elhárító intézkedéseket, a légi és tengeri haderő felkészültségét. A hatóság parti védelem, erős mozgó haderőknek készenlétbe helyezése, a tengeri és légi támaszpontok, valamint az utánpótlás megszervezése, továbbá a parancsnokok és a csapatok harckészége biztosítja annak — mondotta az olasz hadügyi államtitkár —, hogy az ellenség mindenütt hatalmas védőfalba fog ütközni. A Tribune de Genève londoni tudósítója azt jelenti, hogy a londoni sajtó a Pantelleria, Sardinia, Szicília és Délolaszország ellen egyre sürűbben ismétlődő légi támadásokat az invázió front előkészítésének mondja. A Daily Telegraph első oldalának négybasábozó címe szerint a szövetségesek légi és tengeri haderőit koncentrálják az olasz félsziget ellen. A Daily Herald szerint az Appennini félsziget ostroma a levegőből már meg is kezdődött.

Nem tartjuk kizártnak, hogy ezen a héten a keleti hadszíntér is meglepetéseket fog szolgáztatni. Az innen érkező hivatalos jelentések felhívják a tengely figyelmét azokra az előkészületekre, amelyek nemcsak német oldalon, hanem szovjet oldalon is szakadatlanul folynak és amelyeknek az a végső célja, hogy az egyik, vagy a másik oldalról hamarosan

meginduló nagyszabású vállalkozásokat, illetve támadó célokat kivédje. Nyitva marad az a kérdés, hogy a szembenálló felek közül melyik kezd el a tervszerű általános hadi-cselekményeket. Mint emlékeztet, a múlt év tavaszán először a szovjet hadsereg kezdett támadást Timosenko tábornagy vezetésével a charkovi térségben, de a német vonalakba betört szovjet páncélos hadosztályok, amelyeknek parancsnokai nem okultak eléggé az előző évben lejátszódott katasztrofákból, szinte menetrendszerűen szaladtak be a német bekerítő gyűrűbe. A mostani téli háború eseményei azt mutatják, hogy a charkovi vereség szálalt a szovjet generálisok hadvezérlési jártasságának, ugyanis Sztalingrádnál, valamint a német rugalmas hadvezetés más exponáltabb helyein pontosan leutánozták a németek bekerítő taktikáját. Diitmar altábornagy a Berliner Börsenzeitung katonai szakírója újból kifejezi azt a minden bizonnyal sugalmazott véleményét, hogy az idei nyáron a Wehrmacht keleten nem fogja alkalmazni a totális offenzíva taktikáját, hanem — ezt két hasábon változatos formákban hangsúlyozza — helyi támadásokkal, alkalmadtán pedig rugalmas kitérésekkel morzsolja tovább a Szovjet támadó erejét. Angol sajtójelentések azt mondják, hogy a Szovjet a középő trontszakaszon, pontosabban Orel és Velikije Luki között készíti elő nagyobb arányú támadást.

Ázsia és Északamerika között, a Csendes-óceán északi részén terülnek el az Aleuti-szigetek, amelyeknek a legfontosabbika az Attu-sziget, ahol az észak-amerikaiak nagy erővel partraszállottak. A szigetcsoporthidreueren köti össze a két világrészt és stratégiai jelentősége abban áll, hogy a sziget birtokosa egyaránt könnyen megközelítheti az amerikai partvidéket és a japán partokat. Az Ashahi Simbun jelentése szerint a nyugati Aleuti-szigetekhez tartozó Attu szigeten a nagy amerikai haderő partraszállása a rendkívül sűrű köd oltalma alatt történt. A köd elárasztotta az egész vidéket. A partraszállást az Egyesült Államok légi haderejének nyomozó nagysága kötelei, egyidejűleg pedig amerikai hadihajók tűze támogatta. A japán lap szerint az amerikaiak már hosszabb ideje csapatokat és hadianyagot vontak össze Alaszka vidékén és ebből már kivetkezteni lehetett arra, hogy partraszállást terveznek. Különösen az év eleje óta az amerikai légierő csaknem naponta légitámadásokat intézett az Aleuti szigetekre levő japán támaszpontok ellen. A lap jelentése szerint a szigeten még mindig súlyos harcok dühnek. Az amerikaiaknak — írja a lap — előreláthatóan drágán kell megfizetniük ezt a partraszállást. Más jelentések szerint a szigetet megszálló japán csapatok a támadók számbeli fölénye ellenére azonnal megtámadták a partraszálló amerikaiakat. Japán légifelderítők megfigyelései szerint az amerikai támaszpontokra egyre újabb amerikai csapatok és repülőgépek érkeznek. Araki tábornok, volt japán hadügyminiszter az újságírók előtt kijelentette, hogy az amerikaiak partraszállása Attu szigeten nem rendítheti meg a japán nép győzelmi akaratát. Az Attu szigeti harcok hevesége emlékeztet a januárban és februárban lejátszódott Guadalcanari véres harcokra.

New Yorkban, a „kísértetek városában” e szaporodó gonosztevők

Genfből jelenti a DNB: Londonból jelentik: Mint a Daily Mail newyorki tudósítója jelenti, Newyorkban nagyon elszaporodtak a gonosztevők. Valami szörnyű dolog történt ebben az óriási városban — írja a tudósító. A városban több hatalmas épületen egymásután jelennek meg a táblák ezzel a felirattal: „Eladó.” Sok felhőkarcoló, köztük az Empire Stat Building részben üresen áll. A munkanélküliek száma kerekben 250.000. A bűncselekmények ilyesítoen szaporodnak. Newyorkot ma „a kísértetek városának” nevezik. A gazdasági válsággal párhuzamosan nagy „bűnözési hullám” lépett fel. Nem is a szervezett gonosztevők veszélyeztetik a vagyon- és közbiztonságot, hanem a kisebb utonállók seregei amelyek centekért is előveszik a borotvát, vagy a tört, hogy gyilkoljanak és raboljanak. Ezt a módszert „mugging”-nek nevezik. Ez abból áll, hogy a szerencsétlen áldozatnak súlyos csapást mérnek a gyomorszájára, majd fejbeverik, ha pedig továbbra is védekezik, elmeztik a torkát, vagy hátbaszurják. Ezeket a bűncselekményeket 20 éven aluli suhancok követik el, akik az ital, vagy a kábítószerek rabjai. Egyébként a világ- városban szervezett zsarolással fa- jult el a feketepiac rendszere.

„Mindent Katalinért!”

Ha mindjárt háborús és európai keretek között is, de hollywoodi jellegű „ügy” lett a Karády Katalin körül kitört viharból. A lényege a dolognak roppant egyszerű. Mint általában mindenből, aki odaig eljutott, Karády Katalinból is „nagy sztár” csináltak. A nagy sztároknak természetesen mindig vannak hódolók, akik még nagyobb akarják tenni Katalint. Vannak azonban az országban szépszámmal olyanok, akik minden egyébtől eltekintve, nem tartják jelenleg időszerte és általában izlésesnek és helyénvalónak a sztárrendszert, különösképpen, ha az javarészt a giccs és az olcsó szórakoztatás egyébként dús televízióból nőtt ki. Egy szóval tehát megindult a hírverés Karády Katalin mellett, aki majdnem olyan nevezetes lett a színházi lapok hasábjain, mint Egyed Zoltán a szaloncukortól undorodó Maxija (Maxival senki sem versenyezhet), másfelől pedig megindult ellene a tüntetés lényegesen több sikerrel, mint azoknak a közzívü embereknek az agitációja, akik elunták Maxi tündöklését. A tulajdonképpeni baj pedig ott történt, hogy az egyik nagy elterjedtségű lap bejelentette, hogy a magyar ifjúság hatezer-nyolcszáz tagja „Karády Katalin Kedvelők Klubját” lakította meg, melynek tagjai karlendítéssel és „mindent Katalinért” kiáltással borulnak az isteni diva lábai elé. Persze, hogy ez a közlemény feltűnt, sőt megbotránkoztatást keltett.

A kolozsvári magyar egyetemi ifjúság mindezen okokból kifolyóan szombaton az egyik mozgóképszínházban tüntetést rendezett, aminek azonban gyors és megszokott tapintatu rendőri beavatkozás vetett véget, amelynek során lovasrendőrök kísérték be a főkapitányság épületébe a változatlanul Karády ellen tüntető ifjakat. Az ifjúság ezzel bizonyítékát adta annak, hogy nem karádyista és nem adnak intézet oda Katalinért. Ugyanis egy hozzáadott intézet levél, amely egy alább közlendő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket, azt bizonyítja legilletékesebb helyről, hogy Karády Katalin Kedvelők Klub nincs és nem is volt. Igaz, hogy majdnem lett. Kádár István prezeptív klubelnök és kis híján sikeres klubalakító nyilatkozata ugyanis a következőképpen hangzik:

NYILATKOZAT.

Alulírott Kádár István, a sajtóban megjelent több közleménnyel kapcsolatban, melyek a Karády Katalin Kedvelők Klubjával és velem foglalkoztak, az alábbiakat jelentem ki:

1. Néhány barátommal tényleg meggondolatlan módon leveleztünk egymással és összeköttetést tartottunk fenn Karády Katalin színművésznővel. Ugyanakkor készítettük el az „Egyedül vagyunk”-ban közölt „alapszabályt”, melynek néhány példányát ismertőseimnek eljuttattam. Az alapszabályzatban foglaltakat azonban sohasem valósítottuk meg. Az egész ügy tehát néhányunk ötlete s arra minket soha senki nem bízottott.

2. Valótlan és tehát az, hogy az „egyesületek”, mely nem is létezik, Kolozsváron, vagy az országban, 6800 tagja lett volna. Mindössze néhányan beszélgettünk és leveleztünk egymással.

3. A magam részéről a történetet mélyen megbántam. Belátom, hogy általában az embereknek, vagy még inkább egy színművésznőnek kultuszt szervezni helytelen és a mai időhöz nem illő dolog.

Kolozsvár, 1943. V. 25.

Szóval, idáig minden rendben is volna. Karády Klub nem volt, Karádyt egyetlen ifjú sem lett öngyilkos, mint annakidején a „Szomorú vasárnap” című dal következtében, az ifjúság kitéve magát az államhatalom megtorlásának, tüntetett. Ezzel reméljük, pontot tesznek a Karády-ügy végre.

Van azonban egy melléközöngje a dolognak és ez a melléközöngje egy szóban kifejezhető: komolytalanság. Mert nem komoly dolog akármilyen művésznő mellett, vagy ellen tüntetni és még kevésbé komoly dolog ilyen eszközökkel okozni kárt a magyar tőkének és magyar vállalkozásnak. Az a Karády-film ugyanis, amely ellen az ifjúság tüntetett, nem zsidó film. A Mester Film kft. hozta forgalomba, amelynek ügyvezető igazgatója a Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Szövetségének három éven át volt elnöke. A kft. hozta forgalomba egyebek között az Uz Bencét, Semmelweis, Andrást, az Őrség-váltást, stb. A jelenlegi film a Sziriusz volt, amely Herczeg Ferenc közismert elbeszélése alapján készült a Magyar Irodák Filmje rt. vállalkozásában, amelyben szintén nincsen egyetlen zsidó sem. Már mostan kétségkívül lehet a filmről jó, vagy rossz kritikát mondani és azt is mondani lehet, hogy nincsen szükség szórakozásra, operettre, táncra, könnyű vígasságra, szépen elbűgött dalbetétekre, hanem igenis szükség van oktató filmekre, nemzetvédelemre, politikai irányú művekre. Mindezt mondani lehet, de ha valaki mondja, akkor mondja tényleg és azért, mert valaki ellen tüntetni akar, ne károsítsa meg a vállalkozók sorozatát, ha azok mindjárt nem is olyan produktívak, mint ami nekik tetszik, vagy akár ha helytelen is eszelekedtek. Az egyetemi ifjúság ezzel, reméljük, befejezte tevékenységét Karády körül és ezután ismét komolyabb dolgokkal foglalkozik.

A Kormányzó megnyitotta „A Magyar Művészetért Mozgalom” negyedik kiállítását

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Főméltóság Asszony legmagasabb védnöksége alatt álló „A magyar művészetért mozgalom” negyedik képzőművészeti kiállítását ünnepélyes külsőségek között nyitotta meg szombaton délelőn a Műcsarnokban vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. A kiállítás megnyitására résztvevő előkelőségek 11 óra után kezdtek gyülekezni a Műcsarnok kiállítási termében. Magyarország kormányzója és hitvese, valamint vitéz nagybányai Horthy Istvánné, vitéz Gerlőczy Gábor ezredes, első szárnysegéd kíséretében fél 12 órakor érkezett gépkocsin a felbogarozott Műcsarnok bejárata elé. A főméltóság vendégeket „A magyar művészetért mozgalom” vezetősége nevében báró Karg Jenőné, báró Urbán Pál felsőházi tag, gróf Pongrácz Jenő, Benkhard Ágoston, Szőnyi István és Boldizsár István festőművészek fogadták. A magas vendégek a fogadás után a kiállítás főtermébe vonul-

tak. A kiállítás megnyitását megelőző előkelő közönség a teremben lévő főméltóságú vendégeket hosszantartó, meleg ünnepségekben részesítette. Az éljenzések elhárítva Tasnády Nagy Andrást, mint az Országos Művészeti és Irodalmi Tanács elnöke mély hódolattal köszöntötte a magas vendégeket abból az alkalomból, hogy „A magyar művészetért mozgalom” kiállítás ünnepélyes megnyitását megjelenni kegyesek voltak. Tasnády Nagy András elnök végül halás köszönetet mondott a Főméltóság Asszonynak a magyar művészet iránti meggyőződéséről és nagy támogatásáról, majd hódolattal kérte Magyarországot kormányzóját a kiállítás megnyitására és megtekintésére. A Kormányzó Úr és kísérete a kiállítás megnyitása után teremtől-teremre járva tüzetesen megtekintette a kiállított hatszáz művet. A szebbnél-szebb festmények és szobrok hű tükörképét adják a magas színvonalu magyar festő- és szobrászművészetnek.

Mikó Imre képviselői beszámoló-körútja a Székelyföldön

Az Erdélyi Párt Székelyudvarhelyen tartott vármegyei elnökválasztó közgyűlése után dr. Mikó Imre országgyűlési képviselő körutat tett Háromszék- és Udvarhelyvármegyében.

Bölon községben egy jelent meg dr. Mikó Imre, mint a Bölonból Elszármazottak Országos Bizottságának elnöke és az Erdélyi párt helyi tagozatának keretében tartotta meg beszámolóját. Rostás Dénes unitárius esperes üdvözlő szavai után Mikó képviselő ismertette azt a munkát, amelyet a Bölonból elszármazottak Budapest a község érdekében folytatnak. Az elszármazottakat dr. Tóth György kurai bíró szervezte meg s az ő érdeme, hogy Pestszenterzsébet város Bölon testvérközösségének fogadta és országzászlót is adományozott Bölon községnek. Tóth György elhalálozása után Mikó Imrét kérték fel az elszármazottak az ügyek további vitelére. Azóta sikerült megszervezni több szegény és tehetséges böloni székely tanuló tanítását részben Pestszenterzsébet város, részben a böloni Mikó-család adománya folytán. Bölon diszpolgárának választotta vitéz Endre Lászlót, Pestvármegye alispánját s a diszpolgári oklevelet egy népes küldöttség fogja Pestszenterzsébetben átnyújtani az alispánnak a közeljövőben. Ezt az ünnepélyes aktust a böloni ezüskalászos gazdák tanulmányi kirándulással fogják egybekötni. Fel kell kutatni minden székely tehetséget és Istenadta képességeiket az ország javára kell gyümölcsöztetni — fejezte be beszédét Mikó képviselő —, mert itt Bölonban is vannak még Böloni Farkas Sándorok, akiknek a kiművelése nekünk, Bölonból elszármazottaknak a lelkiismeret terheli. A beszámolóhoz Pál József, László Ferenc igazgató-tanító, Tana nyugalmazott jegyző és Nagyobb Péter református lelkész szólt hozzá, majd a gyűlés a himnusz elneklésével ért véget.

Dr. Mikó Imre országgyűlési képviselő f. hó 9-én meglátogatta az Erdélyi Párt kénosi, 11-én pedig a székelyszáldobosi és vargyasi tagozatát. Mikó képviselő összeinte beszámolót mondott a kül- és belpolitikai helyzetről és

felhívta a nagy számban megjelent székely kisgazdákat, hogy tartsanak ki az egységnek azon útja mellett, amelyet már a román megszállás alatt ezen a vidéken megjelölt és hirdetett. A mi munkánk nem ért véget a boldog felszabadulással s ha akkor szükség volt az egységre az idegen elnyomással szemben, akkor ma fokozottabb mértékben meg kell őrizni az egységet, mert ezt a háboru, Erdély ujjaépítése és a népi Magyarország meg-alapozása egyaránt megkívánja. A székelyföldi kérdésekre rátérve, utalt az Erdélyi Pártnak a székelyföldi vasútépítés, a villamosítás és a belső telepítés terén folytatott tárgyalásaira és elért eredményeire.

Kénoson Kövéri Jakab unitárius lelkész, tagozati elnök üdvözlölte Mikó képviselőt, rámutatva a terménybeszolgáltatással, az adózással és a vaselosszállással kapcsolatos helyi kivánságokra. Száldoboson Jancó István igazgató-tanító ezenkívül a románok által elvitt lovak ügyét is felemlítette. Benkő József pedig átnyújtotta a károsult gazdák névjegyzékét s erre azt a megnyugtató választ kapta, hogy a földművelésügyi kormányzat az EMGE útján a kártalanítási összeget közelebbről ki fogja utalni.

Vargyason Kádár Lajos unitárius lelkész üdvözlölte a megjelenteket, akik között Szakács Zoltán felsőházi tag, az Erdélyi Párt udvarhelyvármegyei elnöke is beszédet mondott. Máté Imre, Máté Balázs Albert, Kelemen István unitárius esperes és többek felzólalása után Szakács Zoltán, a gazdasági panaszok-részletes választ adott. A vaselosszállás tekintetében elmondotta, hogy új rendszert fog-nak bevezetni, amely szerint vármegyéknél és községknél egy-egy bizottság fogja a szükségleteknek megfelelően szétosztani a rendelkezésre álló vasat. A vágómarha beszo-gáltatásokkal kapcsolatos károkat a község lakói közt arányosan fogják szétosztani. Felhívta a figyelmet a kender- és a lentermelés-re, mert a drága, textiliákat csak önellátással lehet pótolni. Végül Dénes Mózes kisgazda ismertette az üzemi lapok rendszerét, amit az EMGE próbálkeppen vezet be Szatmár, Szol-nokdoboka és Udvarhely vármegyébe.

Megkezdődött Homoródfürdön a székely-földi gazdasági vezetők értekezlete

SZÉKELYUDVARHELY, május 17. Vá-ró György képviselő meghívására Udvar-hely vármegye gazdasági vezetői értekez-letre gyűltek össze vasárnap reggel Ho-moródfürdön. Az értekezleten többek kö-zött jelen volt Bíró István, Szakács Zo-ltán és Sára István felsőházi tag, Váro György és Mikó Imre képviselő, Zaláni Szabó Miklós, a Kalács Székely Munka-szövetkezet vezetője, Szakács Miklós az Erdélyi Gazdasági Tanács részéről, va-lamint a vármegyei gazdasági élet vezetői.

Az értekezletet Váro György képvise-lő nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy vannak olyan problémák, amelyeket meg kell tárgyalnunk, hogy kell megvil-lágításban kerüljenek a kormány elé. Utalt a esiktusnádi székely kongresszus-ra, mondván, hogy ha annak célkitűzései nem is valósultak meg teljesen program-jának, a mezőgazdaság fejlesztésére vo-natkozó része azonban megvalósult. Az a feladatunk és célunk, hogy az egész er-délyi élet középpontjába állíthassuk a Székelyföldet, amelynek népére nagy nemzetpolitikai feladatok betöltése vár Erdélyben. Csak ha a Székelyföld elég gazdag lesz, oldódik meg az erdélyi kér-

dés. Ezután részletesen foglalkozott Ud-varhelymegye népességi kérdésével. Meg-állapította, hogy a kivándorlás követke-ztében körülbelül 1200 udvarhelymegyei ember hagyta el évente Udvarhely föld-jét a román megszállás idején.

Elkallódtak a román városokban s mi-vel nem tudtak idegen területen földhöz ragadni, elproletarizáltak. A népszerűség kérdésével foglalkozva megállapította, hogy Udvarhelymegye népesség szep-onatjából zsúfolt, mivel a megművelhető földterületen négyzetkilométerenként 158 fő lakik. A trianoni Magyarország átlaga 147 fő. A földhozam Udvarhelyen minde-nütt messze alatta marad a trianoni or-szág terméshozamának. Foglalkozott az-után az erdőgazdálkodás kérdésével, va-lamint az állattenyésztéssel. Megállapi-totta, hogy Udvarhelymegyében sokkal több állatot tenyésztnek, mint amilyen az országos átlag. Az erdőgazdálkodással kapcsolatban rámutatott arra, hogy az el-múlt megszállás alatt sok erdőt irtottak ki. A kopár hegyoldalakat fásítani kell. Ez a feladat ránk vár. A fenyőgyanta ki-termelését meg kell szervezni. A házi-iparral kapcsolatban foglalkozott Korond községgel. A továbbiakkal a kisipari és a nagyipari kérdésekkel foglalkozott. megállapította, hogy Udvarhelymegye ta-

lajkincei nincsenek kellő mértékben ki-használv. Sajnálatos állapotja meg, hogy a szentkeresztbányai vasgyár nem dolgozik teljes üzemmelle, bár kitűnő mi-nőségű acél termel.

A Székelyföldön kitermelt fát itt kel-lene butor és ládagyar útján értékesíteni. A parajdi sóbánya visszafeljődik.

Ezután pontokba foglalta a részletek megbeszélés anyagát.

1. Intenzív gazdálkodásra kell nevelni a Székelyföldet. Gazdasági iskolákat és mintatelepeket kell felállítani Udvarhe-lyen.

2. Nincsen értékesítve legfőbb talajkin-csünk, meszünk, borvízünk, kaolinunk. Birjuk rá a kormányzati szerveket, hogy jó geológusokat küldjenek ki Udvarhely-re, akik megállapítják végre pontosan, hogy milyen talajkincseink vannak s azok milyen értékűek.

3. Földhözköti iparomunkásokra van szükségünk.

A vasut kérdésével kapcsolatban han-goztatta, hogy Udvarhelymegyeének szük-sége van a vasutra, mert másképpen fej-lődésében visszamarad. Ezután Zaláni Szabó Miklós, a Kalácskövetkezet veze-tője mondott beszédet, majd a gyűlés résztvevői közül az elhangzott beszédek-hez többen hozzászóltak.

A külpolitika hírei

A CIVITA VECCHIA elleni légitáma-dás következtében, amelyről az olasz fő-hadiszállás szombaton tett jelentést, leg-utóbbi számadatak szerint 174 ember halt meg. A sebesültek száma 300.

FINNORSZÁG vasárnap ünnepelte a Hősök Napját és bennsőséges formában emlékezett meg a finn szabadságharc be-fejezésének 25. évfordulójáról. Az egész országban a magánházakon és a középü-leteken félárbóca eresztett zászlók len-genek. A hősi emlékművet előtt ünnepé-lyesen koszorukat helyeztek el.

BORIS király névnapja alkalmából Bulgária egész területén hálaadó isten-tiszteletek voltak. Vasárnap reggel ünne-pi Te Deum volt a szófiai székesegyház-ban, amelyen megjelent Filov egyetemi tanár, miniszterelnök, a kormány tagjai, a király polgári és katonai kísérete, a dip-lomáciai testület képviselői, a katonai at-tasék és nagyszámu közönség.

A KELETI arevonalon harcoló spanyol önkéntes csapatok 250 sebesültje vasár-nap reggel érkezett különvonaton San Sebastianba. A város határáról a köz-pontig vezető úton a lakosság lelkesen ünnepelte a keleti arevonali hős katonáit. MINT Caracasból jelentik, Pitocaroni vidéken az indiánok egy gazdag gyémánt-bányát fedeztek fel.

AZ INDIÁI függetlenségi liga kelet-ázsiai adóállomása szombaton este közö-lte, hogy a Sind-tartomány volt minisz-terelnökének meggyilkolásával összefü-gésben Karshiban és a tartomány több helyén nagyarányu tüntetés zajlott le, amelyen a brit titkos ügynökök újabb gyilkossága ellen tiltakoztak.

LISSZABONBÓL egy csapatszallító hajó kelt utra. A hajó a Port- Guineában állomásozó helyőrségek számára visz erösítéseket.

PÉTAIN tábornagy, francia államfő, Holma, távozó finn követ tiszteletére rendezett bucsufogadáson a Becsületrend tiszti rendjét adományozta a finn dip-lomatának.

A JAPAN császári ház minisztériuma vasárnap tette közzé a császári pár bele-egyezését a Tenno legidősebb leánya és Morihiro herceg házasságához. Az eskü-vőt ez év őszén tartják meg.

MINT a News Chronicle jelenti, tovább terjed az angol szénbányászok sztrájkja Yorkshire, Buckinghamshire és Essex grófságban. Katonaszágot kellett igénybe-venni, hogy legalább a hadiipari munka-sokot a gyárakba vigyék. E gyárak nagy-része szintén beszüntette a munkát.

VASÁRNAP délelőn magánosan szálló an-golszás vadászgépek előretörték a meg-szállt nyugati terület ellen. Eddigi jelen-tések szerint négy ellenséges repülőgépet lelőttek.

LINKOMIES miniszterelnök a hősök emléknapján mondott beszédében hang-súlyozta, hogy a háboru még nem ért véget, a béke lehetőségei nem mutatko-znak, mindazonáltal Finnország az ál-dozatokra való tekintet nélkül tovább folytatja megkezdett harcát.

Parkettezési

munkálatokat irányosan vállal:

id. Lőrinczy József,

lakás: Zápolya utca 14. sz. vagy

Sebők-cukrászda,

Mátyás király-tér 23. Tel. 19—59.

HIREK

Adjunk apát a hadiárúaknak!

Az Országos Hadigondozó Szövetség felkéri mindazokat a háztulajdonosokat és megbízottjait, akik az „Adjunk apát a hadiárúaknak” mozgalom keretében jelentkezési ívet kaptak, hogy azt a lehető legsürgősebben vagy a Budapesti Ingatlantulajdonosok Országos Szövetségéhez (V. Akadémia-utca 5.), vagy az Országos Hadigondozó Szövetséghez (IV. Kecskeméti-utca 10.), akár postán, akár személyesen juttassák el még akkor is, ha azon felajánlás nem történt. A házként felajánlott összeg, mint az a jelentkezést íven is olvasható, az Országos Hadigondozó Szövetség hadiárúak alapja Budapest 20.100. számú csekkzámlájára fizetendő be bármelyik postahivatalnak. Tekintettel arra, hogy a havi megajánlások határideje minden hónap 8. napja, a Szövetség felkéri mindazokat, akik eddig még felajánlásukat nem fizették be, hogy azt sürgősen pótolják.

Ma utoljára:

SZIRIUSZ a Corvinban

Holnap:

CSALÓDÁS — Karádyval

KOLOZSVÁRON TIZ NAPIG TARTANAK A VASNAPOK. A kedvező időjárás módot ad arra, hogy a vasgüjtési akció újabb meginduljon. A kibővített szervezettel az ország legkülönbözőbb területein egyszerre indul meg a gyűjtés. Leventék, cserkészek, iskolák és társadalmi egyesületek ajánlották fel erre a célra munkájukat. Kolozsváron 17-én kezdődnek a vasnapok és tíz napig tartanak.

Bíróság elé juttatta gazdáját a rakoncátlan csikó

KOLOZSVÁR, május 17. Gondatlanságból okozott súlyos testisértes miatt került a bíróság elé Bőndi István bányász-hunyadi gazdálkodó. Az ügy előzménye a következő: A múlt év szeptember 15-én Bőndi István lovasszekerekkel haladt át a falun s a szekér mögött futott a ló kis csikója. A rakoncátlan csikó közben valamitől megijedt, s nekiszaladt az utszélen játszadozó Ciulea Viktor nevű 3 éves kisfiúnak, aki az árokba esett és súlyos sebesülést szenvedett, úgyhogy sebesülése hosszabb ideig tartó gyógykezelést igényelt. A szerencsétlenül járt kisgyermek szülei pert indítottak Bőndi István gazdálkodó ellen, aki a bíróság előtt azzal védekezett, hogy az eset olyan hirtelen történt, hogy nem tudta már a szerencsétlenséget megakadályozni.

A törvényszék büntető hármastanácsa a gazdálkodót gondatlanságból okozott súlyos testisértesben bűnösnek találta s ezért 300 pengő pénzbüntetésre, valamint a gyógykezelési költségek megfizetésére ítélte. Az ítélet ellen a vádat képviselő ügyész súlyosbíttatást, míg az elítélt gazdálkodó felmentésért fellebbezett.

A SZÉKFÜVRIGÉZ BEVÁLTÁSI ÁRA. A székfűvirág ez évben megállapított legkisebb beváltási ára a következő: fésűvel szedett, egészséges, kifejtettfejjű, rostált áru, nyersen kilogrammonként 20 fillér. Kézzel csipett, gazmentes, legfeljebb egy centiméter hosszú szárral szedett, nem bimbós és nem elvirágzott, egészségesen kifejtett áru nyersen kilogrammonként 60 fillér.

Felemelik a fürdőjegyek árait

KOLOZSVÁR, május 17. A közellátásiügyi miniszter most kibocsátott rendeletével megengedte, hogy a fürdőüzemek: az 1942 január 1-én érvényben volt rendes, valamint mérsékelt árakat az alább megállapított mértékben emelhetik:

1. Az egész éven át üzemben lévő gyógyfürdők és éghajlati gyógyintézetek 1 pengőt meg nem haladó összegű jegyárakat legfeljebb 15 százalékkal, 1 pengőnél nagyobb összegű jegyárakat legfeljebb 20 százalékkal.

2. Az idén gyógyfürdők és éghajlati gyógyintézetek 1 pengőt meg nem haladó jegyárakat 20 százalékkal, 1 pengőnél magasabb összegűt 25 százalékkal.

3. Az egész éven át üzemben lévő tisztasági fürdők és fedett uszodák 1 pengőt meg nem haladó összegű jegyárakat legfeljebb 10 százalékkal, 1 pengőnél nagyobb összegűt legfeljebb 15 százalékkal.

ORSZÁGOS JELLEGŰ NÉPMŰVELÉSI TANFOLYAMOK BALATONLELÉN. Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottsága 1942. nyarán is két országos jellegű népművelési tanfolyamot rendez tanítónők, tanárnők, illetve tanítók, tanárok, illetve papok, jegyzők és egyesületi vezetők, valamint a szociális téren dolgozók számára Balatonlelén, a Mária-üdüllőben. Az első tanfolyamot június 16—26-ig főként olyan népművelők részére rendezi a bizottság, akik a szociális gondozással egybekötött népművelés terén dolgoznak. A második tanfolyam általános jellegű és június 30-tól július 10-ig tart. Amelyen férfiak és nők egyaránt résztvehetnek. A tanfolyamok részvételi díja 100 pengő, amiért a hallgatók a tanítási órákon kívül teljes ellátást kapnak. Az utiköltség Balatonlelélre és vissza természetesen nem foglaltatik a 100 pengő részvételi díjban. Minden hallgatónak természetben kell magával hoznia 25 dkg. zsírt, vagy annak megfelelő mennyiségű szalonnát (1,50 kg. kenyérliszttel és 60 dkg. finom (tészta) liszttel). Tekintettel arra, hogy az első tanfolyamra az ország területéről csak 25 hallgatót, a második tanfolyamra pedig 90 hallgatót vehetnek fel, mindazok, akik a tanfolyamon részt venni óhajtanak, folyó hó 25-ig értesítsék Kolozsvármegye Iskolánkülső Népművelési Bizottságát, Kolozsvár, Honvéd-utca 38. szám, ahonnan a további teendőkre vonatkozó utasításokat mindenki megkapja.

Változások a MÁV menetrendjében

BUDAPEST, május 17. (MOT.) A MÁV igazgatósága közölte, hogy május 17-én, hétfőn 0 órakor az egész vasuti hálózaton a nyári menetrend lép életbe azokon a vonalakon, amelyek a fali menetrendhirdetményekben és a menetrendkönyvekben vannak véve. Azok a vonatok, amelyeknek közlekedésében bizonyos mérvű korlátozás vált szükségessé, különféle jellel és megfelelő jegyzetekkel vannak ellátva. Cegléd—Debrece—Nagykároly—Sepsiszentgyörgy, illetve Marosvásárhely felé sebesvonat indul Budapest Nyugati-pályaudvarról 18 órakor. Ellenirányból ide 9 óra 30 perckor érkezik. Ez a vonat Szeretfalva—Sepsiszentgyörgy, illetve Marosvásárhely között személyvonatként közlekedik.

Püspökladány—Nagyvárad—Kolozsvár—Dés—Sepsiszentgyörgy, illetve Marosvásárhely felé gyorsvonat indul Budapest Keleti-pályaudvarról 7 óra 15 perckor és ellenirányból ide 20 óra 20 perckor érkezik. Ez a vonat már Szeretfalva—Déda—

A BAROSS NŐI TÁBOR évi rendes közgyűlését május hó 22-én, szombaton délután fél 5 órakor tartja a vármegye-háza dísztermében, Mussolini-ut 3., I. em., melyre ezennel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Magyar Hísekegy. 2. Elnöki megnyitó. 3. 1942. évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Titkári jelentés a múltévi munkáról. 5. Pénztári jelentés, ellenőrként jelentése. 6. Új tisztikar választása. 7. 1943. évi munkaterv ismertetése. 8. Indítványok.

A PÉNZINTÉZETEK NYÁRI ÜNNEPELŐTTI MUNKARENDJE. A TÉBE közlekedő intézett tagintézetekhez, melyben közli, hogy a pénzügyintézetek egységes állásfoglalása alapján azokon az ünnepnapokon, amelyek hétköznapra esnek, az előző napon a rendes szombati pénztári órák és idők vannak érvényben. Ugyancsak így alakulnak a benyújtási terminusok és giroelszámolási hivatalos órák is.

Hirdessen Erdély legelterjedtebb napilapjában, az Ellenzékben.

4. Az idény tisztasági fürdők, nyári uszodák, folyami és tóparti (strand) fürdők 1 pengőt meg nem haladó jegyárakat legfeljebb 15 százalékkal, 1 pengőnél nagyobb összegűket legfeljebb 20 százalékkal.

Azoknál a szolgáltatásoknál, amelyeknél a jegy ára a fehérműhasználatot is magában foglalja, az 1 pengőt meg nem haladó jegyárak növelt összegén felül személyenként 10 fillér, az 1 pengőnél nagyobb összegűknél pedig személyenként 30 fillér fehérműhasználati díj számítható fel.

Azokat az áremeléseket, amelyeket a közellátási miniszter ez év január elseje óta külön kérelemre engedélyezett, ebbe az árba bele kell számítani. A jegy árának kiszámításánál a töredékfillérek kikerekíthetők 5 filléren alul lefelé, 5 filléren felül, felfelé. A 2 pengőt el nem érő jegy ára párosfillérre kerekíthetők.

Kedden, május 18-án este 7 órakor a

DAHLKE-TRIO

a Mátyás Király Diákházban. Jegyek az Ibusznál, Mátyás király-tér 9.

MEGHÍVÓ. A Magyar Fuvárosok Általános Szállítványozási Szövetkezete Horthy-ut 73. 1943. június 6-án délelőtt 10 órakor, határozatképtelenség esetén június 15-én délelőtt 10 órakor irodahelyiségében tartja rendes évi közgyűlést, melyre tagjait az alapszabály értelmében meghívja. Napirend: 1. 1942. évi üzleti eredmény jelentése. 2. Zárószámok megvizsgálása és a felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Veszteség leírása. 5. Új igazgatósági tagok választása. 6. Új felügyelőbizottsági tagok választása. 7. Indítványok. Kolozsvár, 1943. május 15. Igazgatóság. 01602

NÉVJEGYEKET. eljegyzési, esküvői meghívókat 24 órán belül készítt az „Ellenzék” könyvesbolt, Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Telefon 11—99.

A Közellátási Hivatal közli:

Az ellátási lap A. I. 2. számú szelvényére 25 deka bab vagy ugyanannyi lenese szolgáltatható ki.

Az állami finomliszt- és kenyérgyógy 7-es számú finomliszt-szelvényére 20 deka finomliszt és 20 deka egységes buzaliszt szolgáltatható ki, vagy ezek helyett az „Sz” betű levágásával, 20 deka rizs.

* VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDET-MÉNY. A Kolozsvármegyei Közlölet Szövetkezete a vármegye területén építendő ONCSA-házak elkészítésére versenytárgyalást hirdet. Az ajánlati költségcsatát egységes árait anyagbeszerzéssel, helyszíni való szállítással együtt; vagy csak külön munkadíjra lehet beadni. A szükséges nyomtatványokat a Szövetkezeti (Vármegyei) Ház, I. em. 58. ajtó) a pályázók rendelkezésére bocsátja. Az ajánlatok beadási határideje f. évi május hó 24. napja. Kolozsvár, 1943 május 14. Igazgatóság.

FELHÍVÁS! Felhívjuk a temesvári menekülteket, hogy f. hó 17-én este fél 9 órakor a Wesselenyi Lővészegyesület Unió-utca 12. szám alatti nagytermében a temesvári lővészcsoporthoz megalakulásának céljából pontosan és feltétlenül jelenjenek meg.

Ciuf stó é butorfénye ő
Csiky Jenő,
Honvéd utca 42. Telefon 3 21.

KÉMÉNYSEPRŐMESTEREK FORGALMIADÓJA. A kéményseprőmesterek általános forgalmiadójának alapját a seprési díjak és az esetleges külön munkabér ellenértékének együttes összege képezi. Ha a kéményseprési díjakat a községek szedik be, az általános forgalmiadó alapja a költség által beszedett díjakból a kéményseprőmesterek kiutalt összeg képezi. A be nem hajtott összegeket a forgalmiadó alapjához nem lehet hozzászámítani. A kéményseprőmesterek általános s forgalmiadója általánosságban is megállapítható. Az általán alapja az általános időszaki megelőző év augusztus 31-étől visszafelé számított 12 hónap alatt kézhezvett bevételek összege, ideértve a különmunkákért kapott bevételeket is.

Tamási Károly lett Nagybánya polgármestere. A m. kir. belügyminiszter Tamási Károly dr.-t Szamosújvár megyei város polgármesterét Nagybánya megyei város polgármesterévé nevezte ki. (MTI.)

IPARENGEDÉLY NÉLKÜL IS LEHET ÜZLETHELYISÉGET IGÉNYELNI. A kereskedelmi miniszter a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Valamely üzlethelyiség igénybevétele nem akadályozza az, hogy az igénylő az igénylés időpontjában iparjogosi ványal még nem rendelkezik. Az a tény ugyanis, hogy az igénylőnek nincs iparigazolványa, csak azt eredményezi, hogy amennyiben a bérelt üzlethelyiségben az igénybevételel számított három hónapon belül iparüzést nem folytat, az érvényes rendeletek értelmében ellene is igénybevételel eljárásnak van jogalapja.

Egy fontos kézikönyv

rövid ideig

a boltiár feléért!!!

Gyakorlati áruismeret és

vegyszeti áruk kézi lexikonja.

A 260 oldalas kötet a következőket tartalmazza: Áruismereti rész. Szerves kémia. Szerves kémia. A vegyszeti áruk lexikonja. A fontos anyagokra vonatkozó kémiai vizsgálatok táblázatai.

Ára 14 P helyett most csak 7 P az

„Ellenzék” könyvesboltban

Kolozsvár, Mátyás király-tér 9. Védőkre utánvétellel is azonnal megküldjük.

Uj rendeletek a légítámadások áldozatainak és károsultjainak állami segélyezéséről és kártalanításáról

A hivatalos lap pénteki száma a légvédelmi intézkedésekkel kapcsolatban új rendeleteket közöl. A rendeletek a légítámadás által megrongált épületek hatósági helyreállításáról, a légítámadás következtében otthonukat veszítették elhelyezéséről, a sebesültek orvosi kezeléséről és végül azok ellátásáról szólnak.

A megrongált épületek hatósági helyreállításáról szóló belügyminiszteri rendelet szerint a károsultak a községi előjárószághoz, városokban a polgármesterhez, Budapesten pedig a kerületi előjáróhoz kötelesek bejelenteni károsodásukat és a hatósági helyreállításra vonatkozó igényüket.

Azokat a személyeket, akiket valamely légítámadás elhárítása vagy légvédelem miatt kilakoltattak, a lehetőség szerint ugyanabban a községben vagy városban, Budapestre pedig ugyanabban a kerületben kell elhelyezni, amelyben laktak, mellette hajléktalanokká váltak. Ha a hajléktalanok elhelyezése lakhelyük közelében akár lakáshiányba ütközik, akár más okba, úgy a belügyminiszteri rendelet szerint a törvényhatóság első tisztviselőjének javaslatára más törvényhatóságban helyezendők el.

Olyan hajléktalanok számára, akiket ideiglenesen kell elhelyezni, legelső sorban a községi, városi vagy más nyilvános épületeket kell igénybevenni: iskolákat, sportcsarnokokat, kulturaházakat, leventethonokat, üres lakásokat stb.

Amennyiben a hajléktalanokat így módon elhelyezni nem lehetne, elhelyezésük érdekében igénybe kell venni üzemi, üzleti, irodai és rendelőhelyiségeket, műtermeket, valamint magánszemélyek lakásait is.

Igénybevehetők: szállodák, panziók, egyéb szállások helyiségei, egyesületi helyiségek, nyárlakul szolgáló épületek, evezőcsarnokok, olyan épületek, amelyek hétfégi pihenés céljaira épültek, lakatlan vagy elhagyott lakások és más helyiségek, olyan személyek lakásai, akik ugyanabban vagy más községben több lakással rendelkeznek, egyes lakások elválasztható részei, amelyek a lakás tulajdonosának igényein felül vannak, továbbá üzemi épületek, illetve helyiségek olyan részei, amelyek üresen állnak, elválaszthatók és amelyek a tulajdonos szükségletein felül vannak.

Mindazokat, akik légítámadás vagy annak elhárítása következtében sebesülést vagy sérülést szenvednek, vagy másképpen betegszenek meg, megilleti az ingyen orvosi kezelés és az ingyenyógyyszer abban az esetben, ha már eleve nem tagjai valamely betegsegélyező intézetnek. A rendelet végrehajtásával kapcsolatos teendőket a hatóságok kötelesek soronkívül és azonnal végrehajtani.

A pénzügyminiszteri rendelet tartalmazza az anyagi kártérítést, valamint az azzal kapcsolatos adóügyek rendezését legikár esetén.

Ami a kármegállapítást illeti, a kármegállapítási kéréseket írásban vagy jegyzőkönyvbe foglalandó szóban, az illetékes előjárószághoz, városokban a polgármesternél, Budapesten a kerületi előjárónál kell bejelenteni, a károsodás megtörténtét követő három hónapon belül.

A rendelet a továbbiakban részletesen foglalkozik a kártalanító bizottság tevékenységével.

A pénzügyminiszter által kártérítés ci-

mén folyósított összeg nem esik kereseti, jövedelmi, illetve társulati adó alá. A rendelet a továbbiak során részletesen foglalkozik az egyes kivételes esetekre vonatkozó adóztatás kérdésével.

A rendelet következtében felmerülő tennivalókat valamennyi hatóság köteles soronkívül azonnal végrehajtani. A kártalanítási ügyekben a hatóságokhoz benyújtott beadványok, kérelmek, vagy egyéb jogeszközök, valamint az azokat helyettesítő jegyzőkönyvek éppen úgy, mint a határozatok, illetékmentesek. A rendelet a továbbiakban részletesen foglalkozik a kártalanítási eljárások következtében előálló telekkönyvi intézkedésekkel.

A honvédelmi miniszter rendelete a légítámadások polgári áldozatainak gondozásáról intézkedik. Mindazok a személyek, illetve az általuk eltartott hozzátartozók, akik légítámadás vagy annak

elhárítása következtében megsebesültek, megsérültek, vagy egészségük megrongálódott, valamint az életüket veszítették hozzátartozói, a rendeletben foglalt feltételek és korlátozások mellett az államkincstár terhére részesülnek gondozásban. A gondozás kiterjed kiegészítő pénzbeli támogatásra (rokkantsági, nevelési segély, vakok segélye, ápolási segély, özvegyi nyugdíj, bevezetési segély, árvasegély stb.), továbbá gyógyszerellátásra és más foglalkozásra való átképzésre.

A rendeletben megállapított segélyezésnek nem feltétele a magyar állampolgárság, ennél fogva abban azok is részesülhetnek, akiknek állampolgárságát megállapítani nem lehet.

A rendelet a továbbiakban részletesen foglalkozik a segélyezés módozataival.

Valamennyi rendelet pénteken lépett életbe.

Birtokkezelőt rendelnek ki vagy haszonbérbe adják a parlagon hagyott vagy rosszul kezelt birtokokat

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény kimondja, hogy minden birtokos köteles a közérdek és az okszerűség követelményeinek megfelelő gazdálkodással beilleszkedni az ország általános mezőgazdasági termelési rendjébe. Kimondja továbbá, hogy a termelés rendjének biztosítása végett hatósági intézkedésnek van helye olyan esetekben is, ha az ingatlan parlagommaradásától kell tartani, vagy az ingatlanon folytatott gazdálkodás ellenkezik az okszerű gazdálkodással, illetve a termelés rendjét a fennálló törvényes rendelkezések megszegésével különösen veszélyezteti. Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a törvény fenti intézkedéseinek végrehajtásával kapcsolatban most két rendeletet adott ki.

Az egyik rendelet az olyan elhanyagolt mezőgazdasági ingatlanra vonatkozik, ahol a termelési rend biztosítását célzó rövidebb ideig tartó beavatkozásra van csak szükség, amely esetekben az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőség birtokkezelő kinevezése után gondoskodik a szükséges munkálatok elvégzéséről. A másik rendelet olyan esetekre tartalmaz rendelkezést, amikor hosszabb időtartamu beavatkozás szükséges. Ilyen esetekben a vármegyei gazdasági felügyelőség javaslatára alapján bírósági eljárás útján az elhanyagolt mezőgazdasági ingatlanoknak legfeljebb hatévi időtartamra szóló haszonbérletbe adásával biztosítják a termelés rendjét. (MTI.)

„Egymás terhén hordozzátok”

Megnyílt a házsongárdtetői református imaház és napközi otthon

A bécsi döntés óta a menekültek és az elhelyezkedést keresők tízezrei telepedtek le városunkban, különösen a város peremén. Ahol eddig idegenek szállottak meg, hogy onnan lépésről-lépésre előretörve, a város szívéig is meghódítsák, most magyar szigetek keletkeztek. A szigetek egybeolvadtak és jelenleg körülvésszik az egész várost. A feladat most már az, hogy ezt a városövet megerősítsük. Bátorra tegyük.

A Házsongárd-tetőn, a Tordai-uton lévő régi várnál a református magyarság megkezdte a munkát. Mintegy 700 lélek várta, hogy a belvárosi gyülekezet, amelyhez tartozik, gondozásba vegye és ezzel megtartsa hitében és öntudatában. Ezen a területen, mint általában a szegény magyaroknál, sok a gyermek. Családonként 4—6—8 gyermek is van, akiknek gondozása meghaladja a mindennapi nehéz munkával elfoglalt, kicsiny keresetű napszámos és gyári munkás szülők erejét. Multhatatlanul szükségessé vált az ott lakó hűvek gondozása, gyermekeik összegyűjtése és nevelése.

Ez év januárjában eladásra került a Tordai-ut 140. szám alatti házastelek, mely kedvező alkalmaként jelentkezett az egyházi munka elindítása számára. A telket meg kellett vásárolni, pénz azonban nem volt. Erre a belvárosi gyülekezet 14 tehetősebb tagja saját nevére bankkölcsönt vett fel és azt a gyülekezet rendelkezésére bocsátotta. A ház, mely előbb malom, majd kocsmá, később pedig lakás célját szolgált, az egyház tulajdonába került. Az anyagi fedezet előteremtését a Férfisövetség vállalta erre.

Most vasárnap aztán ünnepélyesen átadták használatnak az imaházat és a napközi otthon. Délelőtt, Isten-tisztelet után kivonult a belvárosi gyülekezet a Tordai-ut tetejére, a megnyitásra. Az utóbbi időben nagyon elcsendesedett ut torkáltott a hűvek seregétől. Az új imaház pedig kicsinynek bizonyult a gyülekezet befogadására. Ott láttuk a gyülekezetben a Dermata Bőrgyár buzgólelkű vezérigazgatóját, Zudor Jánost és igazgatóját, dr. Borbáth Samut, akik — mivel ezen a területen igen sok munkásuk lakik — felelősséget kívánnak hordozni munkásaik lelki élete iránt is. Bodor Bertalan vezérigazgató, Bekecs Károly itélőbírói főigazgató, dr. Imre Lajos theol. tanár, Tanító Árpád alezredest, Tárnáky György főgondnokot, Nagy Jenő férfisövetségi elnököt és sok más lelkes egyháztagot láttunk az ünnepélyes megnyitáson. Az imaház udvarán megtartott Isten-tiszteleten

László Dezső lelkipásztor hirdette az igét. A Galáciabeliekhez írott levél 6. r. 2. v. alapján beszélt a Krisztus parancsáról: „egymás terhén hordozzátok és úgy töltötek be a Krisztus örömeit”. „Az imaház és a napközi otthon — mondotta László Dezső — ebből az Igéből született. Krisztus teherhordozása kötelezte arra a gyülekezetet, hogy magára vegye külvárosi testvéreinek terhét. A teherhordozó Krisztus megselekedte, hogy a mostani nehéz időben ezt a munkát eredményesen elindíthatta a gyülekezet a felnőttek és a gyermekek megtartásáért.”

A Házsongárd-tető népe boldogan érezte, hogy az erős testvér felvette gondját, magához ölelte és vállalta vele a testvéri közösséget. És most mindennap a gyermekek ajkáról és minden vasárnap a felnőttek ajkáról száll az ének Istenhez és hirdeti, hogy ebben a világban van krisztusi szeretet és szolgálat.

Valamikor a város széle a Farkas-utca volt. A Tordai-ut környékét is beborító nagy erdőség egészen eddig húzódtott le. A templom körül kialakult gyülekezet aztán benépesítette ezt a területet és a farkasok kiszorultak innen, egyre feljebb, a visszahúzózó erdőbe. Ma már az új imaház környékén van a város széle. Az új imaház körül egyre jobban kialakuló gyülekezet be fogja népesíteni ezt a területet, hogy a lélek farkasai egyre távolabb kerüljenek a gyülekezettől és a hűveket megtartsa a keresztény magyarság számára.

Tamási Áront és Kodály Zoltánt tagjává választotta az Akadémia

A Magyar Tudományos Akadémia pénteken este rendezett nagygyűlésén újra az Akadémia elnökévé választotta József kir. herceget, másod-előnkévé Vendl Aladár rendes tagját. Az 1. osztályba tiszteleti taggá választották Láng Nándort, levelező taggá Cseffkö Gyula szegedi főiskolai tanárt, Koltai-Kattner Jenőt, a szegedi egyetem olasz tanszékének tanárát, Kodály Zoltán zeneszerzőt és Tamási Áron író. A 2. osztályba tiszteleti taggá Baranyai Lipót, rendes taggá Tomcsányi Mórict és Szladits Károlyt, levelező taggá Balás P. Elemért, Heller Erik kolozsvá-

Augusztus 1-ig nem kezdhettek magánépítkezések

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A fontos középítkezések olyan nagymértékben veszik igénybe az építőanyagtermelést és az építkezés céljára rendelkezésre bocsátható munkaerőt, hogy a magánépítkezések anyag- és munkaerőellátása átmenetileg nem biztosítható, ezért a m. kir. ipari Anyaghivatal folyó évi augusztus 1-ig új magánépítkezések megkezdéséhez szükséges anyagfelhasználási igazolványt nem állít ki.

Finn kulturális küldöttség érkezett Budapestre

A m. kir. kultuskormány még a múlt év őszén történt meghívásának eleget téve, szombaton délután a menetrendszerű bécsi gyorsvonattal finn kulturális küldöttség érkezett Budapestre. A finn vendégek fogadására a pályaudvaron a valóság és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Paikert Géza miniszteri tanácsos, a m. kir. külügyminisztérium részéről Zilahi-Sebess Jenő miniszteri titkár, a Magyar-Finn Társaság küldöttsége élén pedig Nagy Emil nyugalmazott igazságügyminiszter, elnök jelent meg. A finn tudósok magyarországi tartózkodásuk alkalmával, amely során Debrecenbe és Kolozsvárra is ellátogatnak, behatóan fogják tanulmányozni a magyar közoktatást, valamint a tudományos és művészeti élet legújabb eredményeit. A finn vendégek több mint egy hétre tervezett magyarországi tanulmányi látogatása bővebb alkalmat nyújt a magyar-finn kultúregyezmény alapján a finn-magyar szellemi együttműködés további baráti kifejtésére és elmélyítésére. (MTI.)

Az Erdélyi Párt közbenjárására nem büntetik meg a késedelmes házadó-bevallókat

KOLOZSVÁR, május 17. Az Erdélyi Párt országos központja még 1941-ben előterjesztést tett a pénzügyminisztériumhoz, amelyben kérte az 1941-es évi házadó kivételével kapcsolatos adóbevallás be nem adása miatt kiszabott bírságok eltörlesztését, még abban az esetben is, ha az adóköteles a bevallást határidőn túl adta be.

A pénzügyminisztérium az Erdélyi Párt előterjesztését magáévá tette és értesítette a kolozsvári pénzügyigazgatóság vezetőjét, hogy a vezetése alatt álló területen csak azok terhére állapítsanak meg büntetést, akik a házadóbevallási ívet felhívásra sem adták be. Minden olyan esetben azonban, amikor a bevallást beadták, bár késedelmesen is, a bírság kivételét mellőzzék.

Ugy az Erdélyi Párt közbenjárását, mint a pénzügyminisztérium döntését, a város közönsége örömmel vette tudomásul.

ÖSSZE KELL GYŰJTENI ÉS FEL KELL UJITANI A FÁRADT OLAJAKAT. A földművelésügyi minisztérium kötelezte a vállalatokat, hogy az üzemi-keletkezett fáradt olajakat gyűjtsék össze és ujítsa fel. Viszont a fáradt olajakat összegyűjteni és felujítani csak iparengedély alapján lehet s azért az Erdélyrészi Gazdasági Tanács arra kérte az illetékes köröket, hogy engedjék meg egyes vállalatoknak, hogy regeneráló készülékeket szerezzenek be, azokat maguk ujíthassák fel. Az iparügyi miniszter a tanács felterjesztésére megnyugtató választ adott, amennyiben ha a vállalatok birtokában lévő készülékek a kívánt célnak megfelelnek, úgy az engedélyeket megadja.

A tusnádi Ujságíró Villa

11 szobával, fürdőszobákkal, teljesen modern berendezéssel június 1-re berendező. A gyönyörű kies fekvésű villában 2 szobát az Ujságíró Egyesület fenntart magának. Egész évi üzem. Ajánlatokat május hó 20-áig bezárólag László Zoltán szerkesztő címére küldendők, Sepsiszentgyörgy Székely Nép szerkesztősége.

Az Egyesület vezetősége értesíti továbbá a kártársakat, hogy aki igényt tart a tusnádi nyaralásra, erre vonatkozó kérését legkésőbb május hó 25-éig jelentsék be az Egyesület irodájánál, Kolozsvár, Kossuth Lajos-utca 30.

FERENCJÓZSEF
KESERÜVIZ

Siessen megváltani jegyét a

Kaszap István estre!**Mátyás Király D ákházban szerdán, május 19-én este 7 órakor. Jegyek elővételben 1-től 4 pengő az Ibusznál**

P. Endrődy László beszélt Kaszap Istvánról, Pusztai Sándor költeményeiből sával, Végh Sándor hegedűl. A tanítók közül 140 tanuló veselkedett a győzelemért. Bevezetőt mondott Sándor Gábor.

SPORT**25.000 főnyi közönség előtt**

B'zonytalan kezdés, nyomasztó svájci fölény után az első félidő közepén magára talált a magyar csapat és nagy fölénnel 3:1 (3:1) arányban biztosan győzött a svájci válogatott ellen

Góllövők: Monnard, Bodola, Zsengellér, Bodola — Egy gólt nem írt le meg a magyar csapatnak Bauwens d. játékvezető

Győzött a KEAC a KKASE ellen, a DVSC pedig a nyáron utána csak döntetlent végzett a Bástya ellen, de a városi vereség után a csapatot a bajnokságát

A vasárnapi zsúfolt sportműsor legnagyobb jelentőségű eseménye kétségtelenül a genfi magyar—svájci válogatott találkozó volt, amelynek kimenetelét két nemzet sporttársadalma várta feszült érdeklődéssel. A mérkőzés — a várakozásnak megfelelően — a magyar válogatott kétgólos győzelmével végződött, amely az első negyedóra bizonytalan, kapkodó játéka után magára talált, nagy fölényt harcolt ki és tartotta azt az utolsó percekig, biztosan győzve a svájci nemzeti válogatott ellen.

Ezuttal huszonharmadszor játszott egymással a magyar és a svájci csapat, a magyar együttes vasárnapi győzelmével pedig 16-ik győzelmét aratta. A mérkőzések közül kettő döntetlenül végződött és mindössze csak öt esetben szenvedett vereséget a magyar csapat.

A kolozsvári sportműsor keretében a városi sporttelepen válogató tornászversenyt, majd két bajnoki mérkőzést bonyolítottak le, melyeknek során a Bástya balszerencsés küzdelem után, döntetlenül végzett a Mátyás-csoport bajnokával, a Debreceni VSC együttesével, a KEAC pedig győzött a KKASE együttese ellen.

A KAC Unió-utcai helyiségében vasárnap fejeződtek be a hadserég vívóbajnokságainak döntő küzdelmei, amelyek páratlanul érdekes harc és kemény összecsapások után az I. hadtest vívóinak győzelmével végződtek.

A vasárnapi sportesemények részletei a következők:

Nagy fölénnel, biztosan győzött Svájcban a magyar válogatott

GENF, május 17. Huszonötezer néző előtt, dr. Bauwens vezetésével játszott Magyarország válogatott labdarugócsapata huszonharmadik válogatott mérkőzését Svájc válogatottjával, amelyet szép játék és állandó fölény után 3:1 (3:1) arányban biztosan győzött le.

A magyar csapat jelentős késéssel, szombat este 7 órakor érkezett a svájci fővárosba, ahol szállodába mentek, majd rövidet sétált a csapat és mindnyájan már a kora esti órákban nyugovóra tértek.

A válogatott a mérkőzés előtt egy órával érkezett ki a pályára, amelyet már zsúfolásig megtöltött a közönség. Pontban öt órakor feszült izgalom és a közönség moraja közben a következő összeállításban lépett a két együttes a pályára:

Magyarország: Tóth — Szűcs, Szalay — Sárosi III., Olajkár, Perényi — Kincses, Marosvári, Zsengellér, Bodola, Tóth III.

Svájc: Ballabio — Lehmann, Guerne — Springer, Vernati, Rickenbach — Bickel, Amado, Monnard, Abegglen, Aebly.

A magyar csapat szél ellen kezdett, amelynek kihasználásával már az első percben támadást indított a svájci együttes. Ez azonban a magyar hátvédek ellen akadt. A következő percekben továbbra is a svájci csapat támadott és a nézőtér szorongó kis magyar sziget dermedt csodálkozására jelentős fölényt is harcolt ki magának. Egyik támadást a másik után zúdította a magyar kapu felé, amelynek védői mintha elvesztették volna fejüket. A csatársor bizonytalanodott, a védők nem találták helyüket és már úgy látszott, hogy döntő fölényt sikerül kivívnia a svájci együttesnek. A válogatott szemelláthatólag hosszú ideig nem talált magára. Idegen volt nekik a pálya, az erős szél szokatlan és még szokatlanabb a közvetlenül a pálya szélén kuporgó közönség, amely erősen feszélyezte őket. A körülményeknek köszönhető, hogy az otthoni pályán mozgó svájciak óramű pontossággal dolgoztak és már a tizedik percben olyan támadás gördült a magyar kapu felé, amely góllal végződött.

Bickel—Amado összjáték után utóbbi a jó helyzetben lévő Monnard elé továbbított, aki közvetlen közelről biztosan hálóbba helyezte a labdát (1:0).

A közönség egetverő örömmujongással fogadta a gólt és biztatta csapatát. A gól következtében jelentkező elkeseredés azonban visszaadta erejét a magyar csapatnak és az máris felszabadultabban kezdett mozogni, támadásba lendült. Mennyiségi játéka után a 28. percben Bodola lött kapu mellé, a 30. percben Marosvári szabadrugása teremtett veszélyes helyzetet a svájci kapu előtt.

A 33. percben végül egyenlített a magyar csapat. Bodola kapott jó labdát szélről, igen jó helyzetben a kapu előtt. A svájci védők hiába rohantak rá: „Dudus” megtalálta a rést és a követ-

kező pillanatban már a hálóbba pergett a labda (1:1).

Egy perc sem telt el és máris újabb gólt ért el a magyar csapat. Bodola egyből futott a labdával a kapu felé. A biztos gólnak látszó helyzetet Ballabio kifutással akarta menteni.

Bodola azonban az utolsó pillanatban magasan Marosvárihoz játszott a labdát, aki azt átféjelte az üresen álló Zsengellér elé. Egy villámgyors mozdulat és a labda nem tévesztett célt, kényelmesen besétált az üres kapuba (2:1).

Dermedt csendben fogadta a magyar csapat vezető gólját a svájci győzelemért szurkoló és a hazai támadások alkalmával zúgó tömeg. De nem volt mit tenni. A gól gól maradt.

Ekkor már nyoma sem volt az idegességnek a magyar csapatban. Megtalálják a svájci csapat keresztbladdakkal dolgozó taktikájának az ellenszerét, ráállottak jól az emberekre, szükség esetén jól tömörültek kapu előtt, a csatárok sűrűn cseréltek helyet és biztos fölényt harcoltak ki.

A gól után a 36. percben Sárosi lövése ment kapura, a 40. percben Zsengellér lövését védte Ballabio. A 42. percben Amado veszélyes támadását szerelte Olajkár, a 43. percben Marosvári lövését fogta Ballabio.

A 44. percben érte el harmadik gólját a magyar válogatott: Marosvári szabadrugást fújt le jobboldalon kapu közelébe. Mivel a későn érkező svájci védők nem zavarták, jó labdát adott a 16-oson álló Bodola elé, aki hatalmas lövéssel jobb alsó sarokba helyezte a labdát (3:1).

Szünet után a svájci csapat támadott többet. A 3. percben Olajkár védte az Abegglen—Amado-pár támadását, az 5. percben Szűcs mentett az utolsó pillanatban Bickel előtt. A 6. percben Zsengellér támadását akasztotta meg Bickel. A 8. percben veszélyes helyzet alakult ki a magyar kapu előtt: Monard labdáját Amado 16-osról kapura lötte. Tóth fogta a labdát, de kiejtette. Szerencsére nem volt svájci csatár a közelben. A 11. percben Olajkár védte Aebly támadását, a 12. percben Monnard előtt Perényi mentett. A 13. percben Perényi gáncsa miatt Aebly szabadrugást rugott. A magyar védelem nem fedezte le a svájci játékosot, aki kapura rugta a labdát, amelyet Tóth szerencsésen védett.

A 16. percben Bickel—Amado összjáték eredményeképpen utóbbi három lépéssel a kapu előtt lövésre készült, de Tóth pompás vetődéssel lábáról szedte le a labdát.

A 17. percben csökkent a játék irama, a magyar csapat is kezdett támadni és Ballabio nehezen védte Kincses labdáját. A 18. percben ezzel szemben Tóth csak vetődéssel tudott menteni a kapu felé rohanó Aebly előtt.

A svájciak szél ellen is jobban támad-

tak ezekben a percekben. A magyar csapaton meglátszott a kétgólos előny és bizony meglehetősen kényelmesen mozogtak. Ekkor már nem volt iram, küzdelem és a magyar csapat leginkább az eredmény tartására szorítkozott.

A 19. percben Tóth levegőben uszva védte Amado hatalmas lövését. A közönség meg is tapsolta érte. A 25. percben sarokrugást ért el a magyar csapat, de azt értékesíteni nem tudta. A 27. percben Tóth jó helyzetben rosszul vette át Kincses jó labdáját, lött is kapura, de Ballabio a lövést könnyen védte. A 32. percben meleg helyzet támadt a svájci kapu előtt. Bodola, majd Tóth lött kapura. Ballabio mindkét lövést védte, nagy kavarodás

Balszerencsés küzdelem után csak döntetlent tudott a Bástya a DVSC ellen elérni

Biztosan győzött a KEAC a KKASE ellen

KOLOZSVÁR. Gazdag és változatos sportprogramot bonyolítottak le vasárnap délután a kolozsvári csapatok a városi sporttelep sportpályáján, ahol a rendező egyesületek két változatos bajnoki küzdelem mellett még ökölvívó bemutatóról és válogató tornászversenyéről is gondoskodtak.

A lelátóra felszerelt hangszórókon közvetített zene hangjai mellett fél 3 órakor a KKASE ökölvívói: Szerémy—Petrusz, Tusán—Kerekes, Prisztler—Soós, Biró—Farkas, Sipos—Fülöp léptek a szorítóba és bemutató mérkőzést vívtak a közönség nagy érdeklődése kíséretében.

Ezt a válogató tornászverseny követte. A kolozsvári egyesületek legjobb tornászaik mutatták be gyakorlatukat, amelyeknek eredményeképpen a következő helyezési sorrend alakult ki:

Löngés: 1. László KEAC, 2. Páska Villamosművek, 3. Erdélyi KKASE.

Korlát: 1. Páska Villamosművek és Tökés KKASE, 2. László KEAC, 3. Batiz Villamosművek.

Műszabadrugálatok: 1. László KEAC, 2. Tökés KKASE, 3. Albert KKASE.

Nyújtó: 1. László Szász, Lakatos (KEAC), 2. Batiz Villamosművek, 3. Páska Villamosművek.

Az összetett versenyben: 1. László KEAC, 2. Páska Villamosművek, 3. Szász KEAC, 4. Lakatos KEAC és Tökés KKASE, 5. Albert KKASE, 6. Batiz Villamosművek, 7. Erdélyi KKASE, 8. Nagy KKASE, 9. Jangosian Villamosművek, 10. Nagy Albert Villamosművek.

DVSC—Bástya 2:2 (1:1)

Ezután került sor az első bajnoki mérkőzésre, a DVSC—Bástya találkozóra, 2000 néző előtt, Jania sipjelére a következő két csapat kezdte meg a játékot:

DVSC: Keskeny — Papp, B. Nagy — Csókai, Mester, Zilahi — Szabó, Tisza, Szilágyi, Serfőző, Sidlik.

Bástya: Dénes — Wild, Kapusi — Kálló, Szócs, Balogh — Gecző, Farkas, Enghy, Pál-

keletkezett a kapu előtt és már-már a hálóbba volt a labda, amikor Lehmann az utolsó pillanatban kivágta a mezőnybe.

A 35. percben sarokrugás következett: a magyar kapusnak lett nagy melege. A Bickel lábáról jól érkező labdára Abegglen és Aebly egyszerre is fejeltek. De ez volt a szerencse, mert a labda hajszálnyira a kapu fölé ment!... A 40. percben Monnard fejtelt kapu mellé, a 42. percben Szűcs fejről pattant a labda ki.

A 43. percben gólt ért el a magyar csapat. Marosvári—Bodola összjáték után Ballabio kifutva akart menteni. Egyik magyar csatár azonban megnyomta, mire Ballabio elvettette a labdát, amelyet egy jó helyzetben lévő magyar csatár lába a hálóbba továbbított. Bauwens dr. a gólt azonban a svájci közönség nagy megkönnyebbülésére nem adta meg.

A 45. percben Amado eresztett hatalmas lövést kapura, Tóth azonban vetődve mentett. Szögletrugás következett, Bickel állott neki, már rugta volna is, de ekkor szólalt meg a játékvezető sipja és jelezte a huszonharmadik magyar—svájci nemzetközi mérkőzés befejezését, amelyet szép, változatos játék, helyenként erős küzdelem után, nagy fölénnel 3:1 (3:1) arányban megérdemelten nyert a magyar csapat.

A győztes csapat legjobbjai az igen jó formában lévő Tóth, Szalay, Olajkár és Perényi voltak a védelemben. A csatársorban Kincses szürkén játszott, Marosvári és Zsengellér eredményesen. A Bodola—Tóth III.—szárny igen jól megállotta helyét.

A svájci csapat legjobb embere Ballabio kapus volt, amely sok gólt mentette meg csapatát. A hátvédek közül Lehmann, a fedezetek közül Vernati volt jó, a csatársorban Amado, Abegglen és Aebly voltak veszélyesek.

A kerületi bajnoki mérkőzések eredményei

KMTE—Postás 1:0 (1:0).

Vezette Sipos. A mérkőzést a városi kispályán játszották és azt a KMTE nyerte meg a fölényben játszó Postás együttes ellen Orosznak az első félidő 20. percében rugott öngóljával. A mérkőzés barátságos jellegű volt, illetve a KMTE lemondott a két pontról a Postások javára.

Korvin—KMÁV II. 1:0 (1:0).

Vezette Gábor. A lelkesen küzdő gyári csapat Kamillónak 11-esből lött góljával megérdemelten nyerte meg a mérkőzést.

Bástya—KMÁV ifjúsági 0:0.

KAC—Korvin ifjúsági 11:0 (5:0).

Vezette Márton. A KAC gárdája hengerelt. Góllövők: Szász 4, Kovács Vili 3, Kerekes 2, Szabó 2.

A KAC ifjúsági győzelmével az ifjúsági bajnokság jelöltje lett.

fy, Both.

Élénk és változatos játék után a vendégcsapat lötte a 7. percben az első gólt. Tisza beadását Szilágyi kapta és lötte kapura a labdát 16-osról, amely Dénes kezét érintve, a felső sarokban kötött ki (1:0).

Gól után a Bástya támadott és a 25. percben egyenlített is. Pálly szílen lejuttatva Geczőhöz, ez pedig Farkashoz továbbított, aki a labdát a balsarokba vágta (1:1).

A félidő hátralévő részében a Bástya támadott. Both a 25. percben kézzel lökve gólt is lött, de azt a játékvezető nem adta meg. A 41. percben Both, a 44. percben pedig Gecző lött jó helyzetben kapu fölé.

Szünet után valóságos pergőtűzet zúdított a Bástya a vendégcsapat kapuja felé, egymás után öt sarokrugást is ért el, de eredménytelenül. Csak a 22. percben sikerült megszerezniük a vezetést, amikor Enghy jobbszélről beadott labdáját Both kapta. Both a 16-oson álló Farkashoz továbbított, aki kapásból a mérkőzés legszebb gólját lötte a felső jobb sarokba (2:1). A pazar gólt megtapsolta a közönség és támadásra biztatta a helyi csapatot, amely azonban balszerencsés támadás következtében a 34. percben gólt kapott.

Sidlik sarokrugása következtében kavardás támadt a kapu előtt, Dénes önfeláldozóan védeni akart, a labdához azonban csak nyulni tudott, mert az irányt változtatva, a bal sarokba pattant (2:2).

A mérkőzés hátralévő részében a Bástya hiába igyekezett javítani, a mérkőzést veretlenül a DVSC nyerte meg, amely egyetlen vereség nélkül harcolta végig az NB II. Mátyás csoportjának küzdelmeit és 35. ponttal első helyezett is lett.

A győztes csapat legjobbjai Papp, Szilágyi és Serfőző voltak, a Bástyának főképpen a védelme és fedezetsora volt jó, a csatársorban pedig Farkas.

Jania a mérkőzést jól vezette.

KEAC—KKASE 3:0 (3:0)

A Bástya—DVSC mérkőzés után került sor a kerületi rangadóra: a KEAC—KKASE bai-

noki mérkőzésre. A játék megkezdése előtt kölcsönös zászlócsere volt. A KEAC részéről dr. Kótai Pál egyetemi tanársegéd, a KEAC labdarúgó szakosztályának elnöke, a KKASE részéről Király József labdarúgószakosztályi elnök nyújtották át zászlókat, majd Polaretsky vezetésével a következőképpen állottak kezdéshez:

KEAC: Major — Szalóky, Régnér — Pünköszt, Szerémi, Török — Tombory, Ruszu, Kovács Pál, Szabó, Kürthy.

KKASE: Szücs — Jójárt, Marosán — Barcza, Rotsching, Dózsa — Porucz, Bíró, Marosi, Fekete, Ávram.

Élénk iramu játék után a 15. percben a KEAC szerezte meg a vezetést. Szabó lövését a KKASE kapusa kiütötte, a kipattanó labdát Kürthy a hálóba lökte (1:0).

A 28. percben Kovács átjászotta a védelmet és a kifutó kapus mellett lökte az egyetemi csapat második gólját (2:0).

A 33. percben sarokrugás után Szabó közlelő a hálóba fejelte a labdát (3:0).

Szünet után a KKASE-nak is volt néhány veszélyes lefutása, de a kitűnően védekező és jól játszó KEAC-al szemben a támadások eredménytelenek maradtak.

A mérkőzést az egyetemi csapat mindvégig fölényes játék után megérdemelten nyerte meg és ezzel együtt minden valószínűség szerint a kerületi bajnoki címet is és és méltán megérdemli az NB II-be való feljutását.

Az egyetemiak közül Pünköszt, Szerémi, Kovács és Szabó, a kereskedők csapatából Fekete, Dózsa és Marosi voltak jók.

A KAC USZÓSZAKOSZTÁLYA felhívja tagjait arra, hogy ma, hétfőn délután fél 6 órakor az egyetemi sportparkban tartandó kosárlabda edzésen jelenjenek meg.

A MEFSOK vasárnap délelőtt 11 órakor a BEAC-pályán rendezte ezidei Laky Dezső atlétikai emléktversenyét, amelynek győztese a TFSE együttese lett 50 ponttal. Második a MAFC 46, harmadik a LASE 25 ponttal. A KEAC 1 ponttal hatodik lett.

SOPRONBAN a magyar B-válogatott 6:2 (4:1) arányban győzött a város válogatottja ellen Eggressi, Laczkó, Mészáros (2) és Pintér (2) góljaival.

Árdrágítási tömegperekben itélkezett az uzsorabíróság

Kolozsvár, május 17. Az árdrágítási perek hossza sora került tárgyalásra az utóbbi napokban a kolozsvári törvényszék mellett működő uzsora egyesbírósg előtt. Alig néhány tárgyalási napon nem kevesebb, mint 75 ügyben hozott ítéletet Szűcs András dr., egyes uzsorabíró. Ez újabb árdrágítási perek tárgyalásain nemcsak kolozsvári lakosokat vont felelősségre árdrágítás miatt a bíróság, de tömegesen vonultak fel a falvakból és községekben is földművesek és gazdálkodók, akik azért kerültek a vádlottak padjára, mert nem tartották be az uzsoratorvényben előírt rendelkezéseket.

A legutóbbi tárgyalási napon egy-két ügynevezett tömegper is tárgyalásra került. Az egyiknek előzményei még a múlt év júliusára nyúlnak vissza, amikor Magyarországi községekben a gazdák a gyapjúkészlet ellenőrző honvédbizottságnak a "valóságos állománynál" kevesebb bárányt és juhot jelentettek be. Emiatt 12 gazdálkodó ellen indult meg az eljárás. A tárgyaláson a vád és védelem meghallgatása után Szűcs András dr. egyes uzsorabíró a következő ítéletet hozta: 300 pengő pénzbüntetésre ítélte Vitan Gergelyt, 200—200 pengő pénzbüntetés szabott ki Puró Jánosra, Clobán Jánosra, Neamț Jánosra, Abrudán Simonra és Sinka Jánosra, valamint 100—100 pengő pénzbüntetés kaptak Abrudán Traján, Sinka Péterné, Gocan Gergely, Gilován János, Maier János és Dancs Illésné.

A diákok tüntetnek -- Katalin becsukja a szemét és bűg -- Mucika dühöng

Helyszíni riport a szombati diáktüntetésről

Szombat este a mozi zsúfolt, a hirdető leperog, zörögnek a cukorkákról lebontott papírosok, az emberek — minden rendű és rangú és kora moizlátogató — boldog elrűvölés-várakoznak a filmre. A filmben Karády játszik, az előszáma Szár, nagybettivel, ki-nek reklámja és a körülötte zajló események felülmúlják a legvadabb amerikai filmőrületeket.

A Szár megjelenik a vásznon, nagy, könyves szemekkel néz és énekelni kezd. És ebben a pillanatban pokoli fűt és püfozás harsan fel és szinte furcsán hat, hogy a nagy fej a lepedőn nem tűnik el, vagy legalább is nem hallgat el, hanem búvamosollyal tovább folytatja természetesen a dalt, amely bizonyosan vágyról és csókrol és halálos szivenedről szól, de amelyből egy szót sem lehet hallani.

Világos lesz és a mozi nézőtérén megjelenik egy rendőrtiszt.

— Akinek nem tetszik a film, az távozzon —

Három szovjet hadosztály semmisült meg a kubáni hídfőnél

Adáz légi harcok a Csatorna környékén. — A németek Sunderlandot, a britek Közép-Németországot támadták

A kubáni hídfőnél a német csapatok helyi támadásai további eredményeket értek el. A német sikerek annál figyelemreméltóbbak, mert a szovjet hadvezetőség a moszkvai hivatalos lapokban a kubáni hídfő sorsát illetően a Szovjetre nézve kedvező színekben tüntette fel és a hídfőharcok kimenetelét tekintetében semmi kétséget nem hagyott a szovjet közvélemény számára. Valószínűnek látszik, hogy az egyelőre helyi vállalkozásokra szorítkozó német kezdeményezés a kubáni hídfőnél további frontszakaszokra is kiterjed

Német hivatalos:

Elénk harci tevékenység a kubáni hídfőnél

Berlinből jelenti az MTI: A Führer főhadiszállásáról jelenti a véderő főparancsnoksága:

A kubáni hídfő keleti szakaszán tovább fokozódott a német támadás és újabb eredményeket hozott. Két napig tartó kemény harcok során a légi haderővel együttműködve sikerült három szovjet hadosztályt gyalogságának zömét megsemmisíteni. A Szovjet számos ágyú és páncéloson kívül sok könnyű és nehéz gyalogsági fegyvert veszített. Élénk járőrtevékenységet és Szuhinicsitől délre egy ellenséges támadás eredményes elhárítását jelenti a keleti arcvonal többi szakaszáról.

A Halász-félszigetnél gyors német harcirepülőgépek elsüllyesztettek egy 3000 bruttó regiszter tonnás ellenséges szállítóhajót.

Bone kikötőjét az elmúlt éjjel újból bombáztuk és a kikötőben több hajót eltaláltunk.

Vadász- és légvédelmi tüzérségi elhárításunk visszavetette két nagy északamerikai bombavető kötelek szombaton északnyugati német kikötővárosok ellen intézett támadását. Vadászaink a tenger felé szorították vissza az ellenséget és a haditengerészet egységeivel együtt 9 négymotoros bombavetőt lőttek le.

Négy saját vadászgépünk elveszett.

ha ez megtörténik, igazolni fogja azt a felhatalos berlini véleményt, hogy a nyári német hadműveletek főcélja ismét a Kaukázus meghódítása lesz.

Az északafrikai harcok megszűnése után felszabadult angol-szász légi erői nagy rajokban küldik Szicília, Szardínia, Délolaszország, valamint az Egei-tengeren lévő olasz és német megszállás alatt álló szigetek fölé. Az olasz városok elleni légi támadásoknál az angol repülők a tisztességes hadviselés által meg nem engedett fegyvereket is használják és

ismét robbanó töltőtollakat dobtak le. A Popolo d'Italia fényképes riportot közöl a rommá bombázott Grossettoról s egyik fényképen láthatunk egy ötéves gyermeket, akinek lábát széttepte egy robbanó töltőtoll. Az olasz kormány a svéd kormány közvetítésével tiltakozását jelentette be Londonban és Washingtonban a hadviselésnek eme módja ellen s hír szerint az angol-szász fővárosokban úgy nyilatkoztak, hogy az angol pilóták egyéni kezdeményezését a jövőben meg fogják tiltani.

A megszállt nyugati területek és az Atlanti-tenger felett 8 ellenséges repülőgép közül egy nagy vízirepülőgépet megsemmisítettünk.

Elszört brit kötelékek a vasárnapra virradó éjjel zavaró támadásokat intéztek Észak- és Közép-Németország ellen.

Gyors német harcirepülőgépek nappal Anglia déli partjait hatoltak

előre és katonai célpontokat támadtak. A vasárnapra virradó éjjel a német léghaderő erős kötelékekkel és kedvező látási viszonyok mellett támadta Sunderland hajóipari központot. A robbanó és gyújtóbombák főleg a hajógyárakban okoztak jelentékeny károkat. A brit szigetszország elleni támadásból három német repülőgép nem tért vissza.

A kubáni hídfőnél a németek kezében van a kezdeményezés

Berlinből jelenti az Interinf.: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonal helyzetéről: A kubáni hídfő arcvonalszakaszán már két nap óta vitathatatlanul a német csapatok kezébe került a kezdeményezés. Szombaton német rohamcsapatok kiváló sikerrel folytatták támadó vállalkozásaikat. A hídfő keleti arcvonalán újabb szakaszt lödítették el, legalább három, támadásra készenlétbe helyezett szovjet hadosztályt teljesen szétverték és valamennyi nehéz támadó fegyvert vagy kézrekerítettek, vagy megsemmisítettek. A német harci- és csatarepülőgépek száza sok szovjet nehézüteget olyan eredményesen bombáztak, hogy tulnyomórésztük harcoképtelenné vált. Nagy sikerrel támadták a vasúti és közúti, valamint az utánpótló szállítást. Felgyújtottak egy elajszállító vonatot is. Az első kubáni arcvonal felé haladva három zsúfolt csapatszallító vonatot nyílt pályán olyan súlyosan megrongáltak, hogy utjukat nem tudták folytatni.

A keleti arcvonal egyéb szakaszáról vasárnap nem jelentettek különösebb harci tevékenységet.

Gyors német harci repülők a Halász-félszigettől keletre az Északi-Jegestengeren elsüllyesztettek egy Murmanszk felé haladó 3000 tonnás teherhajót.

Tengely repülők támadás Bone kikötője ellen

Berlinből jelenti az MTI: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a földközítengeri harcokról: Német harcirepülőgépek Bone kikötője ellen két egymást követő éjszakán intéztek támadást. Támadásaikkal érzékeny veszteségeket okoztak az amerikai-brit hajózásnak. A május 15-re virradó éjjel sikerült egy 6000 tonnás kereskedelmi hajót és egy nagy tartályhajót megsemmisíteni, a 16-ra virradó éjjel pedig a bonei kikötő medrében és a moló mentén több hajót bombatalálattal oly súlyosan megrongálni, hogy azok a szállításra teljesen alkalmatlanná váltak. Megállapították, hogy legalább három ezek közül a hajók közül megfenneklett. Két másik hajót a személyzete csak úgy tudott megmenteni, hogy sietve partrafutatták. Valamennyi hajó színtől volt rakományval. Bone kikötőberendezéseiben és a rakpartokon a bombatalálatok gyorsan elharapózó tüzvészét okoztak. A tüzben tetemes mennyiségű felhalmozott hadianyag megsemmisült.

Davies Teheránba érkezett

AMSZTERDAM, május 17. (MTI—DNB.). Dawies, Roosevelt külön követe, aki urban van Moszkva felé, mint a brit hírszolgálat jelenti, repülőgépen Teheránba érkezett. Egyetlen szóval sem nyilatkozott küldetéséről és rövidesen továbbutazik a szovjet főváros felé.

LEVÉLPAPIROKAT minden színben és minőségben kaphat az „Ellenzék” könyvesboltban, Kolozsvár, Mátyás-király-tér 9. Telefon 11—99.

sze gyáva vagy és mulya. Abelyett, hogy rájuk szólnál. Te vagy a férfi. De te itt ülsz és hallgatsz... Az ember előre örül a szombati mozinak, kiad két pengőt és akkor megzavarják az élvezetét... Micsoda eljárás ez... Komoly, idősebb férfi hátrafordul. Arca csupa derű és fölény.

— A diákság mindennél tüntet Karády ellen — szól bele Mucikának vitájába —, az ellen az izléstelen reklámhadjárat ellen, amit vele csinálnak.

— Semmi közöm a diáksághoz — így Mucika — és semmi közöm a reklámhadjáratához. A jegyem két pengőbe került és látni akarok a pénzemért.

Ezalatt izgalmas jelenetek játszódnak le. A rendőrség is megjelenik a nézőtérén és egés-sorokat kivisz az előcsarnokba. A tüntetők engedelmessékednek, de odakünn újra kezdik a szavalókörust: Magyar filmet! Magyar filmet!

A komoly ur oktatja a tajtékzó Mucikát: — Kérem, én megérttem ezeket a fiukat. Mégiscsak hallatlan, hogy a mai nehéz világban egy színészről kijelentse, hogy ő havonta ezeröttszáz pengőt költ arra, hogy a rajongóinak válaszoljon. Kik ezek a rajongók? Megkegyült iskoláslányok és fiúk...

Mucika felcsattan. — És én! Vegye tudomásul! És azért bánk-ják, mert nagy tehetség. És gyönyörű és gyö-

nyörű hangja van. En minden filmjét megnézem. És semmi közöm, ha másoknak nem tetszik és püfozzák. En látni akarok a pénzemért!

A férfi közbeszól: — Ezt már mondtad drágám... — Hallgass — felel Mucika, aztán újra sötét lesz és a vásznon Karády bűg és lecsukja a szemét, aztán megint bűg és megint lecsukja a szemét. Künn pedig harsány torkokból refrainként hallatszik a tüntetők kiáltása:

— Magyar filmet, magyar filmet!... (M. L.).

ELJEGYZÉS. Péter Margit és Czili József m. kir. zászlós, f. hó 15-én tartották eljegyzésüket. (Mindegy külön értesítés helyett.) 01604

Apróhirdetések

EGY szoba, konyha, gyümölcsös kert azonnali beköltözésre eladó. 6000 pengő. Hajnal-utca 31 sz. V. ker. 01605

ELLENZÉK politikai naplap

Feladó szerkesztő:

ZATHURECKY GYULA

Feladó kiadó:

VITA SÁNDOR